

Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Snogbæk Nederby 26
6400 Sønderborg

Ansøgning om godkendelse af produktionsarealer i
eksisterende stalde samt etablering af nyt maskinhus

• **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

• **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

• **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

• **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Hans Peter Staugaard Bertram Snogbæk Nederby 26 6400 Sønderborg vesterskov@vesterskov.dk Tlf.: 6013 9246
Husdyrbrugets adresse	Snogbæk Nederby 26 6400 Sønderborg
CVR-nummer	37794597
CHR-nummer	92423
Kommune	Sønderborg Kommune
BFE-nummer	9103268
Matrikel-nr.	Matrikel: 2 – Snogbæk, Sottrup m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Se punkt 3.3
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	240162
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, Aabenraa, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Snogbæk Nederby 26, 6400 Sønderborg. Husdyrbruget er et IE-brug, da der er mere end 750 stipladser til søer.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af regneark for kapacitetsberegning samt opgørelse over produktionsarealer. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 1065 af 21/08/2025

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1089 af 16/10/2024

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
Forord / læsevejledning	3
1. Indledning	6
1.1 Metode og manglende viden (F6)	6
2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)	7
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	9
3.1.1 Produktionsarealer	10
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	11
3.1.3 Drift af anlægget	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	13
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)	13
3.4.1 Landskab	13
3.4.2 Kulturarv	15
3.4.3 Materielle goder	15
3.4.4 Afstandskrav	16
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.	18
3.4.6 Jordarealer og jordbund	19
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)	19
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)	23
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)	25
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	27
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)	27
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)	29
3.8.3 Støv (B7, E1b)	29
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)	29
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	30
3.8.6 Transporter (B7, E1b)	30
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)	31
3.9.1 Døde dyr (B8)	31
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)	32
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	33
3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)	33
3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)	34
3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)	35
3.12 Klima (F4, F5f)	35
3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)	37
3.14 Overvågning (F7)	38
3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)	38
3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)	38
3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)	39
3.18 Erhvervmæssig nødvendighed	39

4.	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)	40
4.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget (C1)</i>	40
4.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)</i>	40
4.2.1	<i>BAT råvarer (C2)</i>	40
4.2.2	<i>Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)</i>	41
4.2.3	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)</i>	42
4.2.4	<i>Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)</i>	43
5.	Oplysninger om konsulenten (A4)	45
6.	Konklusion	45
7.	Referenceliste	45
8.	Bilag	45
	Bilag 1: Oversigtskort	46
	Bilag 2: Afløbsplan	47
	Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer	48
	Bilag 4: Redegørelse for behov for nyt maskinhus	49

1. Indledning

Husdyrbruget har § 12 stk. 2 miljøgodkendelse fra d. 8. juni 2017. Godkendelsen er udnyttet. Godkendelsen er revurderet d. 19. februar 2021.

Den nuværende produktionstilladelse er til 850 årssøer og 29.750 smågrise til 30 kg.

Der ønskes etableret et nyt stort maskinhus til hele bedriften, som arealerne til ejendommen drives i (Bertram I/S). I bedriften er der pt. et afgrødeareal på ca. 1.695 ha. Kommunen har meddelt at maskinhuset ikke kan anmeldes efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens anmelderegler, da maskinhuset ikke er erhvervmæssigt nødvendigt for den matrikulære ejendom, men at maskinhuset skal godkendes efter bekendtgørelsens § 16 a. Ansøgningen er således udløst af, at maskinhuset ønskes etableret. Med en § 16 a miljøgodkendelse overgår produktionen i det eksisterende staldanlæg til fri produktion på husdyrbrugets produktionsarealer ved overholdelse af de dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til arealer mv. Der forventes dog ikke at ske ændringer af selve dyreholdet.

Rapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitser modtaget fra Hans Peter Staugaard Bertram, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner, specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (C3, E3, F9)

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Snogbæk Nederby 26, 6400 Sønderborg. Husdyrbruget består af en konventionel so- og smågrisebesætning. Den nuværende tilladte husdyrproduktion på husdyrbruget er til 850 årssøer samt 29.750 smågrise til 30 kg. Arealerne til ejendommen drives i et markbrug, der i alt består af ca. 1.695 hektar marker.

Ansøgningen er indsendt for at få tilladelse til at etablere et nyt maskinhus, der skal bruges til opbevaring af maskiner til markbruget, værksted samt kontor og personalefaciliteter.

Der ændres ikke i produktionsarealerne og dyreholdet forventes ikke ændret.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger vest og nord for bebyggelserne Snogbæk Nederby og Øster Snogbæk i Sønderborg Kommune forholdsvis tæt på Als Fjord. Terrænet i området er letter kuperet og skråner mod kysten. Ifølge kommuneplanen ligger husdyrbruget inden for sårbare landskabsudpegninger.

Omkring det eksisterende staldanlæg er der beplantning i form af haveanlæg, enkeltstående træer, allétræer samt endvidere en 3-rækket beplantning nord, øst og syd for smågrisestalden. I forbindelse med det nye maskinhus skal der etableres 6-rækket beplantning nord og syd for maskinhuset for at sløre indsynet til bygningen.

De højeste anlæg på husdyrbruget er de ca. 15 m høje kornsiloer samt bygninger på op til ca. 10 m. Det nye maskinhus bliver 12,5 m høj til kip og vil blive på ca. 40 m x maks. 110 m.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, som et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via overkørsler til Snogbæk Nederby. Veje fejles efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle, hvoraf en del afsættes til et biogasanlæg og returneres som afgasset biomasse. Alle marker drives i et selvstændigt selskab, der står for driften af markerne, herunder udbringning af husdyrgødningen. Der kommer ingen dybstrøelse eller anden fast husdyrgødning fra husdyrbruget.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og kategori 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder, moser og overdrev, sker der ingen ændringer i ammoniakdepositionen, idet produktionsarealerne er uændrede. Det samme gør sig gældende i forhold til øvrige naturtyper (fx enge og søer). Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Da der depositionen til natur er uændret og totaldepositionskravene overholdes, vurderes ammoniakdeposition til natur ikke at kunne medføre en væsentlig negativ påvirkning.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget er et IE-brug, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Et IE-brug er et husdyrbrug, der er omfattet af EU's direktiv fra 2010 om Industrielle Emissioner. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, og dels har EU fastsat såkaldte BAT-konklusioner for IE-brug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Husdyrbruget skal desuden udarbejde et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale til ansatte samt en plan for kontrol, reparation og vedligehold.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Det har været overvejet, hvor det er mest hensigtsmæssigt at placere et centralt maskinhus for markdriften. Placeringen på Snogbæk Nederby 26 er valgt ud fra, at ejendommen ligger centralt i forhold til markerne, at maskinhuset kan placeres i rimelig afstand til naboer i forhold til eventuelle gener, samt at der er adgang til et vejnet af en vis størrelse.

0-alternativet er, at maskinhuset ikke etableres, og at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse og revurdering.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

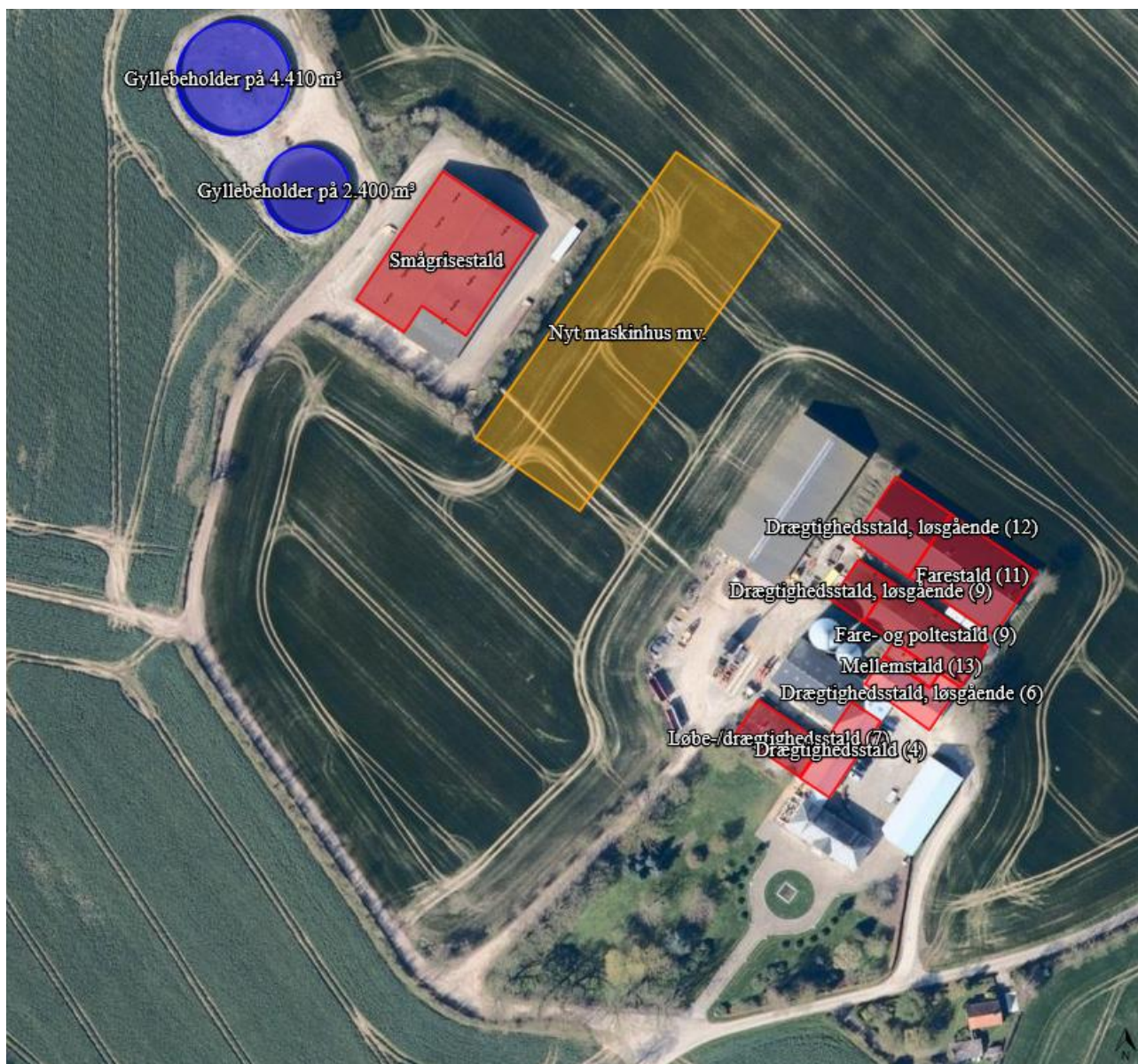
Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Det eksisterende bygningssæt til husdyrbruget ligger forholdsvis samlet, dog ligger smågrisestalden og gyllebeholderne ca. 100 m nordvest for de øvrige bygninger. Foder opbevares i to gastætte stålsiloer på henholdsvis 618 m³ og 1.300 m³. Herudover er der siloanlæg inde i foderladen samt i foderrum i forbindelse med smågrisestalden. Der er korngrav i foderladen og siloerne fyldes med kopelevator.

Husdyrbrugets bygninger, anlæg og gyllebeholdere mv. ses af kortudsnittene i figur 1 samt bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne har været uændrede de seneste 8 år og ændres ikke med det ansøgte, hvorfor produktionsarealerne er ens i alle drifter.

Produktionsarealer er opgjort af Lars Staugaard Bertram. Se bilag 3.

En del af de indtegnede staldafsnit dækker over flere selvstændige staldafsnit (fx farestaldene), men da staldafsnittene er lige store, er de lagt sammen i en indtegning for at undgå, at der skal indtastes i alt for mange linjer i ansøgningsskemaet. Da der er god afstand til naboer og natur, og der ikke sker meremission af hverken lugt eller ammoniak, vurderes indtegningen at være acceptabel.

Alle stalde er med rørudslusning af gylle.

Produktionsarealerne fremgår af nedenstående tabel.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Løbe-/drægtighedsstald (7)	312	Mekanisk ventilation	6 m	(#611138) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	183
Drægtighedsstald (4)	319	Mekanisk ventilation	6 m	(#611139) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	147
Mellemstald (13)	96	Mekanisk ventilation	6 m	(#611140) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	90
Drægtighedsstald, løsgående (12)	502	Mekanisk ventilation	6 m	(#611141) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	389
Farestald (11)	777	Mekanisk ventilation	6 m	(#611142) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	515
Drægtighedsstald, løsgående (9)	188	Mekanisk ventilation	6 m	(#611143) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	139
Fare- og poltestald (9)	565	Mekanisk ventilation	6 m	(#611144) Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	0	350
Drægtighedsstald, løsgående (6)	310	Mekanisk ventilation	6 m	(#676424) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	19
				(#611146) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	200
Smågrisestald	1545	Mekanisk ventilation	6 m	(#611147) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	1251
Sum						3283

Tabel 1: Stalde, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype og produktionsarealer i alle drifter

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbruget har to gyllebeholdere på henholdsvis 2.400 m³ fra 1991 og 4.410 m³ fra 2007 til opbevaring af flydende husdyrgødning (se tabel 2). Gyllebeholderne indgår dermed i alle tre drifter.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder på 4.410 m ³	Flydende				997
Gyllebeholder på 2.400 m ³	Flydende				582
Nudrift					
Gyllebeholder på 4.410 m ³	Flydende				997
Gyllebeholder på 2.400 m ³	Flydende				582
8 års drift					
Gyllebeholder på 4.410 m ³	Flydende				997
Gyllebeholder på 2.400 m ³	Flydende				582

Tabel 2: Opbevaringsanlæg, lagertype og areal i m²

I forbindelse med fortanken ved smågrisestalden er der monteret en sugestuds. Herfra afhentes biogasanlægget gyllen fra smågrisene. Når der afhentes smågrisegylle, leveres der først afgasset biomasse i den mindste af gyllebeholderne, hvorefter tankbilen fyldes med gylle fra fortanken. Sogyllen leveres ikke til biogasanlæg.

Fra den lille fortank ved stald 7 pumpes gylle gennem staldene og over i den store fortank ved kornsiloerne. For at pumpe gylle fra den store fortank til gyllebeholdere, skal der køres en traktorpumpe til.

Da staldene er fra før 1. maj 2023, er der ikke lovkrav om ugentlig udslusning. I praksis er der ugentlig udslusning fra smågrisestalden.

Det er markbruget, der står for udbringningen af gylle/afgasset biomasse.

Der er planer om på sigt at teltoverdække den store eller eventuelt begge gyllebeholdere.

Med en forventet fremtidig maksimal produktion på op til maks. 850 årssøer og ca. 23.000 smågrise til ca. 30 kg er den årlige gylleproduktion, vaskevand samt regnvand fra udleveringsareal og vaskepladser på ca. 8.550 m³ (beregnet ud fra normtal). Opbevaringskravet for husdyrgødning på minimum 9 måneder opbevaring opfyldes ved opbevaring i gyllebeholderne på husdyrbruget. Der er indsendt kapacitetsberegning til kommunen.

3.1.3 Drift af anlægget

Det er ejer og 6-7 ansatte, der står for driften af husdyrbrugets staldanlæg. Husdyrbruget drives som en konventionel so- og smågrisebesætning I forbindelse med markdriften er der 8-15 ansatte afhængigt af sæsonen.

Snogbæk Nederby 26 fungerer allerede i dag som udgangspunkt for markbrugets drift. Markbruget er oprettet for en del år siden, og det dyrkede areal er udvidet over årene. Alle markbrugets traktorer står derfor allerede på husdyrbruget, mens alle redskaber står fordelt på de andre ejendomme, som ejes af ansøger. Efter etableringen af det nye maskinhus samles alle maskiner og redskaber på Snogbæk Nederby 26.

Maskinhuset indrettes som beskrevet med plads til opbevaring og servicering af maskiner, kontor og personalefaciliteter for samtlige medarbejdere samt tilhørende depot- og teknikrum. Det er muligt at selve indretningen med kontor og personalefaciliteter først etableres senere.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Der registreres dyr i CHR
- Der registreres antal dyr bortskaffet til Daka og dyr der flyttes til andre husdyrbrug eller slagtning (svineflyttedatabasen)
- Der føres E-kontrol
- Der er gyllebeholderkontrol af gyllebeholderne via beholderkontrolordningen
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderne
- Før overpumpning til gyllebeholder tjekkes om der er plads i gyllebeholderen der pumpes til
- Gyllepumpning til gyllevogn sker med automatisk afbrydning ved fuld tank samt returløbsrør
- Der føres journal over medicinforbrug
- Der gennemføres rutinemæssig kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør samt termofotografering
- Pulverslukkerne tjekkes årligt og udskiftes ved behov (eksternt firma)
- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres i regnskabet
- Der udarbejdes mark- og gødningsplaner (markbruget)
- Der føres sprøjtejournal (markbruget)

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Der ansøges om et nyt maskinhus på ca. 40 m x maks. 110 m med kip maks. 12,5 m over terræn. Når der står maks. 110 m er det fordi maskinhuset kan ende med at blive kortere. Dette vil i givet fald blive mod nord. Som beskrevet under punkt 3.1.3 er muligt at selve indretningen med kontor og personalefaciliteter først

etableres senere Der er ikke planlagt nedrivning/fjernelse af stalde eller anlæg i forbindelse med de ansøgte ændringer.

Maskinhuset forventes etableret i opført med gavle og sider med metalplader med varierede bredde af bølgeprofiler samt aluminiumsvinduer i en mørk varm grå farve og grønne aluminiumsdøre og -porte tilsvarende øvrige porte på husdyrbruget. Taget vil blive med pandeplader eller lignende i mørk grå farve tilsvarende taget på den store fare- og drægtighedsstald (BBR 11 og 12). Der er planer om at ændre udseendet på det eksisterende maskinhus, så det får samme farve/udsendende som det nye maskinhus.

Der skal gøres opmærksom på, at der i forbindelse med den fremsendte redegørelse for maskinhuset i juni 2023 er beskrevet kulbrændt træ på gavlene. Der arbejdes nu kun med metalplader.

Rundt om det nye maskinhus etableret befæstet køreareal, enten i form af grus eller belægningssten.

Eventuelle teltoverdækninger bliver i form af grå pvc-duge med 20 graders hældning.

Overskudsjord forventes at skulle anvendes til forbedring af en mark i Aabenraa Kommune, hvor der er en større lavning, som forsummer. Inden flytningen vil der blive ansøgt om tilladelse fra Aabenraa Kommune og endvidere vil flytningen af jord blive anmeldt til Jordweb.dk.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har svinehold på Osmark 10, Møllevej 5, Stenderup 5, Gammelgård 10 og Bojskovvej 46 i Sønderborg Kommune samt på Bygbjergvej 10 og 15A samt Kidingvej 42 i Aabenraa Kommune.

Ansøger har endvidere svinehold i lejede stalde på Osmark 5 og 14, Nørremøllevej 9 og Stenderup 23 i Sønderborg Kommune samt Blåkrogvej 7 i Aabenraa Kommune.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Snogbæk Nederby 26 ligger vest og nord for bebyggelserne Snogbæk Nederby og Øster Snogbæk i Sønderborg Kommune forholdsvis tæt på Als Fjord. Terrænet i området er letter kuperet og skråner mod kysten. Geologisk er landskabet en bundmoræneflade. Landbrugslandskabet er kendetegnet af store og mellemstore husdyrbrug, dyrkede marker i varierende størrelse med og uden læhegnsbeplantning mellem samt områder med mindre skovstykker, specielt langs nord og øst ud mod Als Fjord.

Omkring det eksisterende staldanlæg ved stuehuset er der dels haveanlæg og dels enkeltstående træer og allé-træer. Rundt om klimastalden er der 3-rækket beplantning mod nord, øst og syd. Gyllebeholderne er også delvist afskærmet af denne beplantning, beplantning langs grusvejen ind til gyllebeholderne, skoven mod nord samt bakkerne i landskabet mod vest.

Ifølge kortmaterialet på Plandata³ ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Kulturhistoriske bevaringsværdier, Værdifulde kulturmiljøer, Værdifulde geologiske områder og Geologiske bevaringsværdier men inden for Særlig værdifuldt landbrugsområde, Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskab og Kystnærhedszonen.

³ <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>

Ifølge Sønderborg Kommunes landskabsanalyse ligger husdyrbruget i et kystnært tunneldalslandskab. Området er omfattet af målsætningen: "Beskyt udsigtsmuligheder". Målsætningen betyder, at der ikke bør ske ændringer i og omkring de udpegede områder, der begrænser, forstyrrer eller på anden måde forringer de særlige udsigter eller udsigtsmuligheder, der indgår i udpegningen. I landskabsanalysens anbefaling til planlægning og forvaltning, er det anbefalet at:

- Dalstrøgene bør fremstå med en lysåben karakter, der fremhæver dem som geologiske strukturer i landskabet.
- Karakterområdet har som udgangspunkt begrænset kapacitet til store tekniske anlæg, pga. landskabets orientering mod kysten og landskabets overvejende lille skala. Indpasning i dette landskab betyder
- at bebyggelsesstrukturen respekteres, dvs. at der ikke sker udflytning af landbrug i den vestlige og østlige del af området. Dvs. at store tekniske anlæg ikke placeres i småskalalandskabet.

Af denne årsag har kommunen udtalt, at højden på maskinhuset skal reduceres fra de ønskede ca. 14 m til maks. 12,5 m i kip, samt at der skal etableres beplantning nord og syd for maskinhuset med 6-rækket beplantning, som skal fungere afskærmende og skalaformidlende samt afgrænse ejendommen ud mod det åbne landskab. Det er endvidere en forudsætning, at beplantningen med tiden kommer til at indeholde høje træer, som opnår en højde tilsvarende skoven nordvest for det nye maskinhus. Med 6-rækket beplantning samt krav til højde af beplantning har kommunen accepteret, at maskinhuset kan etableres i de ønskede grå nuancer.

Ansøger forslår at beplantningen syd for maskinhuset rykkes ned til Snogbæk Nederby vej, Da terrænet her er højere, og der i forvejen er beplantning vil den slørende effekt hurtigere blive mere effektiv.

Forud for etableringen af de 6-rækkede beplantninger, vil der blive foretaget jordbearbejdning med henblik på at skabe et optimalt plantebed, så planterne kan komme i optimal vækst så hurtigt som muligt, og dermed hurtigst muligt opnå den tilsigtede afskærmende og skalaformidlende effekt.

De nuværende højeste anlæg på husdyrbruget er de ca. 15 m høje kornsiloer samt en godt 20 m høj skorsten til halmfyret. De nærmeste bygninger i forhold til det nye maskinhus er det eksisterende maskinhus samt smågrisestalden, der er ca. 9 m og 10 m høje. Det nye maskinhus bliver således kun ca. 2,5 m højere i kip.

De eksisterende bygninger er etableret primært i gule eller hvidmalede mursten, sider i lyse betonelementer (smågrisestalden) eller stålplader og tage i grå fibercement og stål eller skiffertag (stuehuset). Det er planen inden for den nærmeste fremtid at ændre maskinhuset (BBR 14) fra de nuværende hvide og grå farver til antracitgrå gavle og sider samt at ændre tagets farve til en mørkegrå farve tilsvarende stalden fra 1994 (BBR 11 og 12). Ved kommende renoveringer af ejendommens bygningssæt, er det mørkegrå farver, der vil blive valgt.

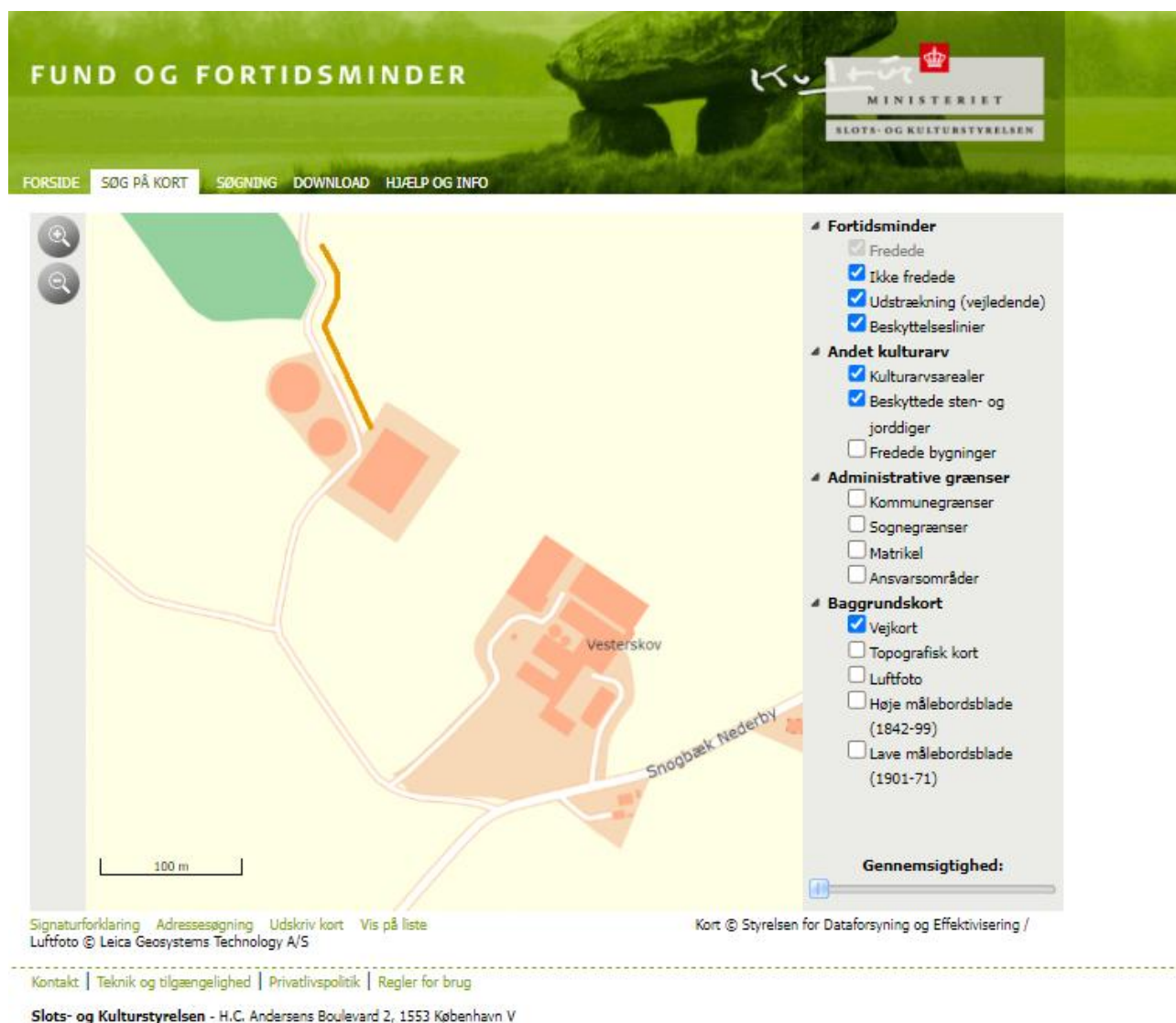
Kornsiloerne er i grå stål. Gyllebeholderen er etableret i betonelementer. Hvis gyllebeholderne teltoverdækkes, vil der blive valgt grå PVC-duge med ca. 20 graders hældning. Den højeste teltoverdækning vil komme op i ca. 8,5 m over terræn, idet beholderens sider er ca. 2 m over terræn. Det vurderes, at bakkerne mellem vejen Osmark og gyllebeholderne vil bevirke, at det er en meget begrænset del af telttoppene, der vil kunne ses fra vejen. Set fra kysten vil indsynet til telttoppene blive afskærmet af fredskovsstykket midt i matr. nr. 169 af Snogbæk, Sottrup.

Vurdering af landskab

Med eksisterende beplantning samt ny beplantning som vist på bilag 1, vurderes det nye maskinhus og teltoverdækningerne ikke at kunne påvirke opfattelsen af landskabet væsentligt negativt.

3.4.2 Kulturarv

Ifølge Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside er der ikke registreret fund af fortidsminder i umiddelbar nærhed af husdyrbruget. På kortudsnittet herunder angiver den orange streg et fredet dige på østsiden af grusvejen ved gyllebeholderne.

Figur 2: Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til fund og fortidsminder

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af fredede eller bevaringsværdige bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger med høj bevaringsværdig⁴, som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vil skæmmes af husdyrbruget.

Vurdering af kulturarv

Selv om der ikke er registreret fund, hvor det nye maskinhus og kørearealerne skal placeres, skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Museum Sønderjylland, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan

⁴ https://webkort.sonderborg.dk/spatialmap?profile=borger_kommuneplan23 kortlaget Bygningsbevaring (KP23)

blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i det efterfølgende punkt, overholdes alle afstandskrav.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i flere sager afgjort, at værditab som følge af godkendelse af husdyrbrug efter nævnets opfattelse ikke er et hensyn, der skal indgå i vurderingen af en ansøgning efter Husdyrbrugloven.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 80 m fra nærmeste bygning/anlæg på husdyrbruget til nærmeste nabobeboelse, og overholdelse af lugtgeneafstande til nabobeboelse (se punkt 3.7), vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt. Forholdet til kulturarven er beskrevet og vurderet under punkt 3.4.2. Beboelsen Snogbæk Nederby 31 benyttes til medarbejderbolig.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens § 6 og § 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 samt § 8 stk. 1 vist.

Nærmeste sø - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	188
Staldbygning	Smågrisestald	203
Gødningslager	Gyllebeholder på 4.410 m ³	189

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	347
Staldbygning	Drægtighedsstald, løsgående (12)	392
Gødningslager	Gyllebeholder på 4.410 m ³	437

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	3280
Staldbygning	Smågrisestald	3235
Gødningslager	Gyllebeholder på 4.410 m ³	3167

Tabel 3: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1.

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	198
Staldbygning	Drægtighedsstald (4)	79
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	317

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	338
Staldbygning	Farestald (11)	260
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	474

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	3003
Staldbygning	Drægtighedsstald (4)	2889
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	3117

Nærmeste vej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	64
Staldbygning	Smågrisestald	7
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	13

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	115
Staldbygning	Drægtighedsstald (4)	4
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	234

Nærmeste dræn - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Nyt maskinhus mv.	42
Staldbygning	Smågrisestald	40
Gødningslager	Gyllebeholder på 2.400 m ³	70

Tabel 3: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 - fortsat.

Husdyrgodkendelse.dk måler fra den/det stald/gødningslager, der ligger tættest på de udpegede punkter. Punkterne er udpeget, så de ligger tættest muligt på de eksisterende stalde og gyllebeholderen. Afstandskravene gælder ikke for det nye maskinhus.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til nærmeste nabobeboelse og vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m.

På kortudsnittene herunder er vist nærmeste dræn, vandhul, naboskel, nabobeboelse, aktive vandindvindingsboring, offentlig vej og stuehus. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og aktive vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis der zoomes så langt ud, så de alle er med på kortudsnittet.

Som det fremgår af tabel 3, overholdes afstandskravet til vej ikke for gyllebeholdere og smågrisestalden og afstandskravet til stuehuset fra Drægtighedsstald (4) overholdes heller ikke. Da den eneste ændring, der muligvis sker, er etablering af teltoverdækninger, og disse ikke kommer tættere på vejen, der ikke sker ændringer i staldene, og både gyllebeholdere og stalde er lovligt etableret, skal der ikke ansøges om fornyet dispensation fra afstandskravene.

Figur 3: Kortudsnit over afstande

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Det eksisterende husdyrbrug ligger uden for kirkebyggelinje, sø-, å-, strand- og fortidsmindebeskyttelseslinjer, beskyttede sten- og jorddiger, men inden for skovbyggelinjen og kystnærhedszonen.

Placeringen af maskinhuset er valgt, så det ligger i tilknytning til det eksisterende bygningsæt og som "huludfyldning" på et markestykke mellem smågrisestalden og sostaldene.

Da de to eksisterende gyllebeholdere og smågrisestalden ligger tættere på skoven, der er omfattet af skovbyggelinje, så skal der ikke meddeles dispensation fra byggelinjen til det nye maskinhus. Dette følger af "husrækkereglen" jf. § 17. stk. 3 i Naturbeskyttelsesloven⁵.

⁵ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024

Vurdering af afstandskrav og andre beskyttelseslinjer (3.4.4 og 3.4.5)

Da alle afstandskrav jf. miljølovgivningen overholdes, eller der er dispenseret fra afstandskrav tidligere, og der ikke sker ændringer inden for beskyttelseslinjer, er der ikke behov for at foretage en nærmere vurdering af afstandskrav eller beskyttelseslinjer.

3.4.6 Jordarealer og jordbund

Alle stalde, kanaler, gyllerør, fortanke og gyllebeholdere mv. er etableret i tætte og stabile materialer.

Der er ikke registreret jordforureninger på husdyrbrugets arealer. Husdyrbruget ligger uden for kortlagte råstofgraveområder (råstofplan 2020). Der er ikke anvendt slagger på husdyrbruget. Jordbundstypen i området er angivet som sandblandet lerjord.

Vurdering

Da stalde, kanaler, gyllerør, fortank og gyllebeholder er etableret i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter. Da teltoverdækning er et frivilligt tiltag, er denne ikke indregnet i ansøgt drift.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 4.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3280,4	631,9	3912,2
Nudrift	3280,4	631,9	3912,2
8 års-drift	3280,4	631,9	3912,2

Tabel 4: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 5.

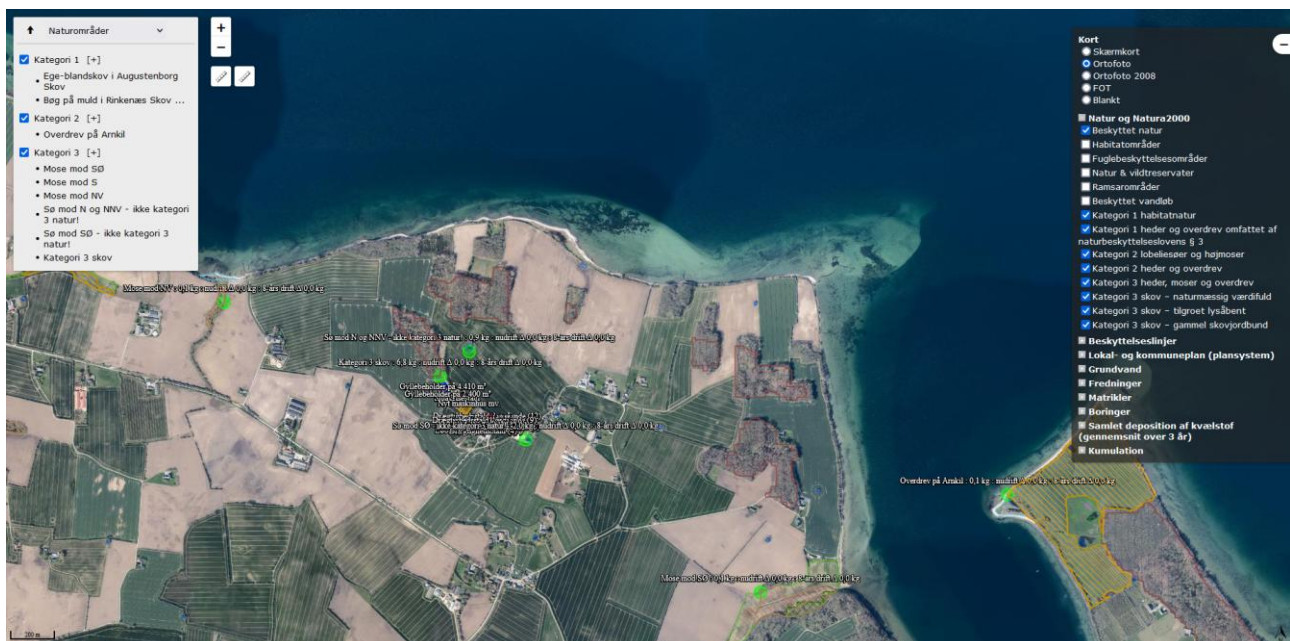
Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 4 og 5 og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 6.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL ⁶ (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*):

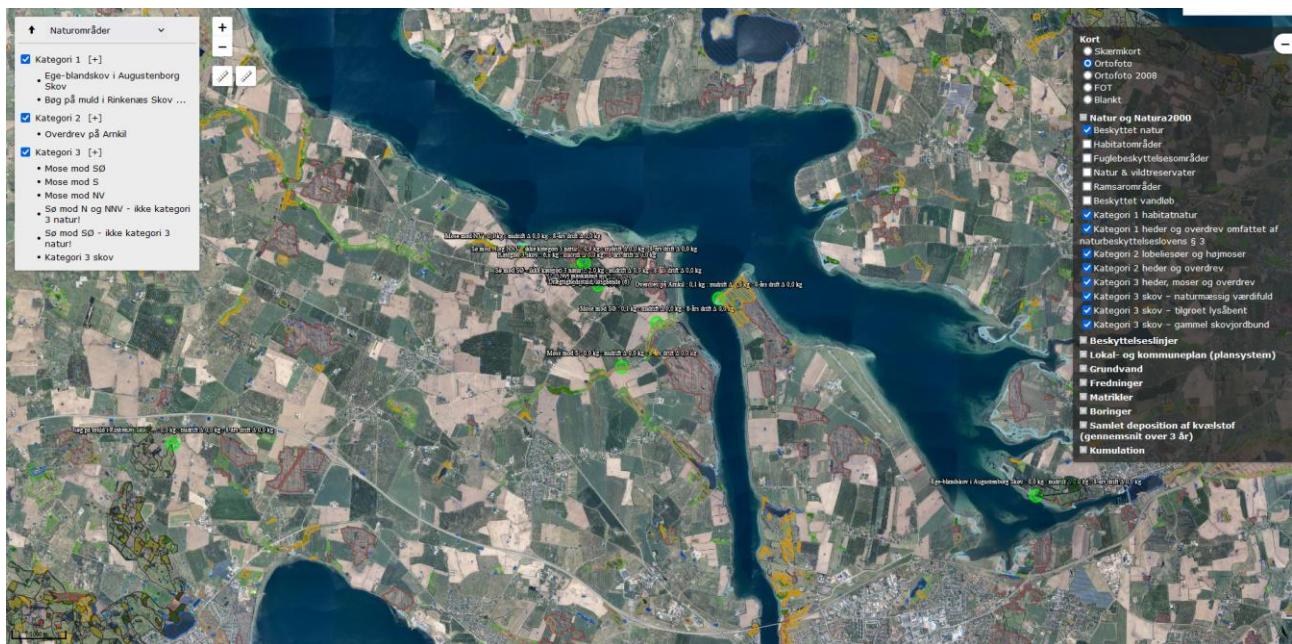
⁶ NBL = Naturbeskyttelsesloven

		0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 5: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak til natur

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder
15-12-2025

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	6,8
Sø mod SØ - ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	2,0
Sø mod N og NNW - ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,9
Mose mod NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Mose mod S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Mose mod SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Overdrev på Arnkil	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Bøg på muld i Rinkenæs Skov ...	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Ege-blandskov i Augustenborg Skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Tabel 6: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Alle punkter er sat i den afstand og retning, der giver den største totaldeposition.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et område med Bøg på muld i Rinkenæs Skov og Ege-blandskov i Augustenborg Skov godt 8-9 km sydvest og sydøst for husdyrbruget i Natura 2000 habitatområderne Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov og Augustenborg Skov.

Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2 naturareal er jf. Husdyrgodkendelse.dk et overdrev på Arnkil ca. 2,5 km øst for husdyrbruget. Totaldepositionen til overdrevet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er tre moser samt en kategori 3 skov. Moserne ligger ca. 1-2 km fra husdyrbruget, mens kategori 3 skoven (gammel skovjordbund) ligger 30 m nord for den største af gyllebeholderne.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er to mindre søer ca. 200-400 m fra husdyrbruget.

Som det fremgår af beregningerne, så kommer der ingen merdeposition til nogen af naturområderne, idet der ikke ændres på produktionsarealer eller opbevaringsanlæg.

Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er maksimalt 1 kg N/ha/år i merdeposition.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 7 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvlavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Lovskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 7: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁷.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2019-2021 er for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i på 15,2 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2019-2021)" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Der ligger fx ingen klitter, højmoser eller andre mosetyper med meget lave tålegrænser i nærheden, som husdyrbruget bidrager med deposition til. For øvrige naturtyper i nærheden, som modtager en vis deposition

⁷ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf

fra husdyrbruget (skov, sø og øvrige typer moser) overstiges den øvre tålegrænse ikke. Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, vurderes ammoniakdepositionen til de nærliggende naturområder ikke at kunne påvirke naturarealerne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

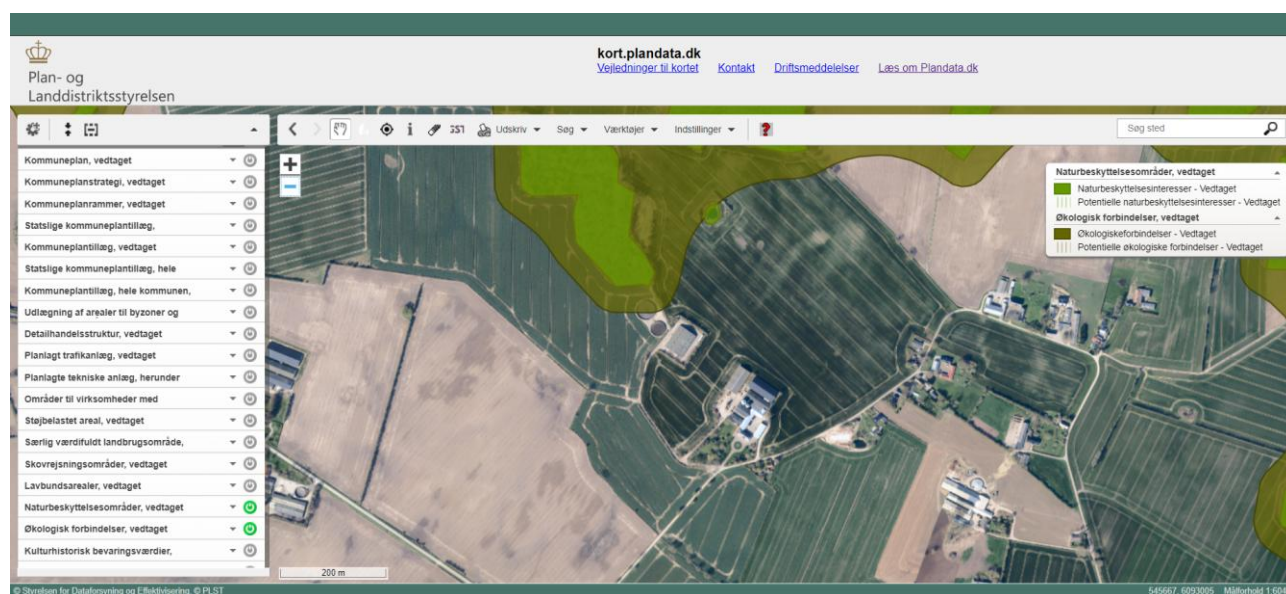
Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dettes undergrund.

FN definerer biodiversitet som: *"Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer."* Med andre ord er biodiversitet alt liv på jorden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående punkt. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Udpegningen af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Kort over økologiske forbindelser mv. fra Plandata.dk

Som det fremgår, ligger husdyrbruget ene gyllebeholder delvis inden for udpegningen af økologiske forbindelser men uden for områder med naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Den eneste ændring, der muligvis kommer til at ske, er at gyllebeholderne teltoverdækkes.

Bilag IV-arter mv.

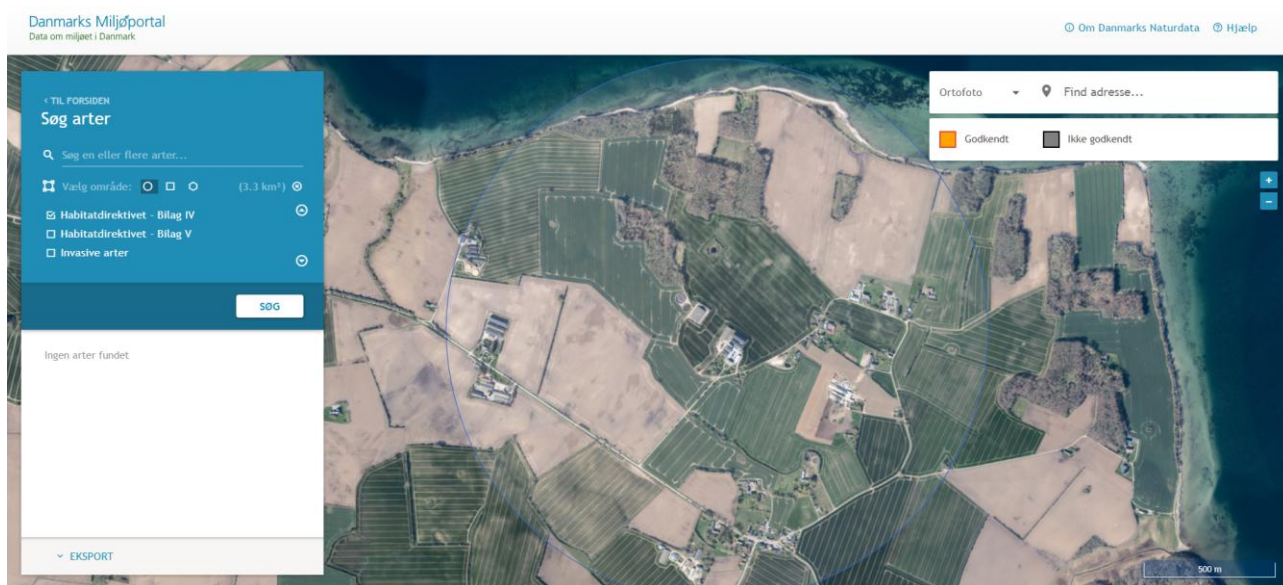
Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁸ fremgår udbredelsen af forskellige arter i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁹. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Brunflagermus	<i>Nyctalus noctula</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Dværgflagermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Løvfrø	<i>Hyla arborea</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Strandtudse	<i>Bufo calamita</i>

Tabel 8: Liste over bilag IV-arter

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal over registrerede bilag IV-arter, er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Figur 7: Kort over registreringer af bilag IV-arter

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssteder for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddi-ger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Nærmeste sådanne områder er skrænterne ud til Als Fjord.

⁸ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁹ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Samlet vurdering

Den generelle vurdering er, at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 beskyttet naturareal. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den største effekt af ammoniakdepositionen vil være risiko for tilgroning af lysåbne naturarealer.

Da ammoniakemissionen fra husdyrbruget er uændret i forhold til både 8-års og nudrift, arealet som inddrages til maskinhus og kørearealer er intensivt dyrket mark, og der ikke fjernes beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som vurderes at kunne være mulige opholdssteder for bilag IV-arter, vurderes det, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt. En eventuel teltoverdækning af den store gyllebeholder inden for udpegnings af økologisk forbindelse vurderes ikke at kunne påvirke dyrs og planters spredningsmuligheder.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning samt krav til anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften, der som beskrevet varetages af markbruget.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c)

De nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skema 240162 i Husdyrgodkendelse.dk og ses i figur 8.

Nærmeste enkelt beboelser uden landbrugspligt er beboelserne på Snogbæk Nederby 25, 39 og 31. Nærmeste enkelt beboelse, der udløser samlet bebyggelse, er Nørremøllevej 5 i Øster Snogbæk. Nærmeste byzoner er byzoneafgrænsningerne til Vester Sottrup, Blans og Ullerup. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Ligeledes er nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end Øster Snogbæk.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse eller byzone ved Vester Sottrup og Blans, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkelt bolig eller 300 m fra den nærmeste byzone (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser¹⁰). I forhold til byzonen antages det, at der er kumulation med husdyrbruget på Langbro 2A. I forhold til samlet bebyggelse er der for en sikkerheds skyld vist kumulation med 2 andre husdyrbrug, idet der er dyrehold på Snogbækvej 21 og Nørremøllevej 9, men der ikke er foretaget vurdering af, om emissionens fra disse to husdyrbrug er over eller under 750 kg NH₃-N pr. år.

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Figur 8: Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Snogbæk Nederby 25	0	FMK	163,1	163,1	324,3	Ja
Snogbæk Nederby 29	0	FMK	163,1	163,1	259,8	Ja
Snogbæk Nederby 31	0	FMK	163,1	163,1	213,9	Ja
Nørremøllevej 5	2	NY	341,3	368,6	741,6	Ja
Fremtidig byzone Blans	0	FMK	515,8	515,8	2885,8	Ja
Fremtidig byzone Ullerup	0	FMK	515,8	515,8	3110,8	Ja
Sottrup Ejerlav, Sottrup	0	FMK	515,8	515,8	2993,9	Ja
Ullerup Ejerlav, Ullerup	1	NY	490,7	539,8	3311,5	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone

Konsekvenszone: 723 m

Tabel 9: Beregning af lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone

Geneniveauerne for lugt beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE). Geneniveauerne må maksimalt være 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ til områder, der ifølge kommuneplanens rammedel er udlagt til eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, 7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt 15 OU_E pr. m³ og 10 LE pr. m³ til enkelt beboelser uden landbrugspligt.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholdere kan der være lugtafgivelse især i forbindelse med omrøring og pumpning. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker. Der er generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af gylle op til byzoneområder og lokalplanlagte områder, hvor lokalplanen udlægger området til boligformål. Dette betyder, at der ikke må udbringes husdyrgødning inden for 200 m fra disse områder på lørdage, søndage og helligdage.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Det vurderes, at en afstand på ca. 80 m fra nærmeste stald til nærmeste nabo på Snogbæk Nederby 31 er tilstrækkelig til at undgå væsentlige lugtgener. Som beskrevet er lugtemissionen fra husdyrbruget uændret. Snogbæk Nederby 31 ejes af ansøgers far og benyttes til medarbejderbolig.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

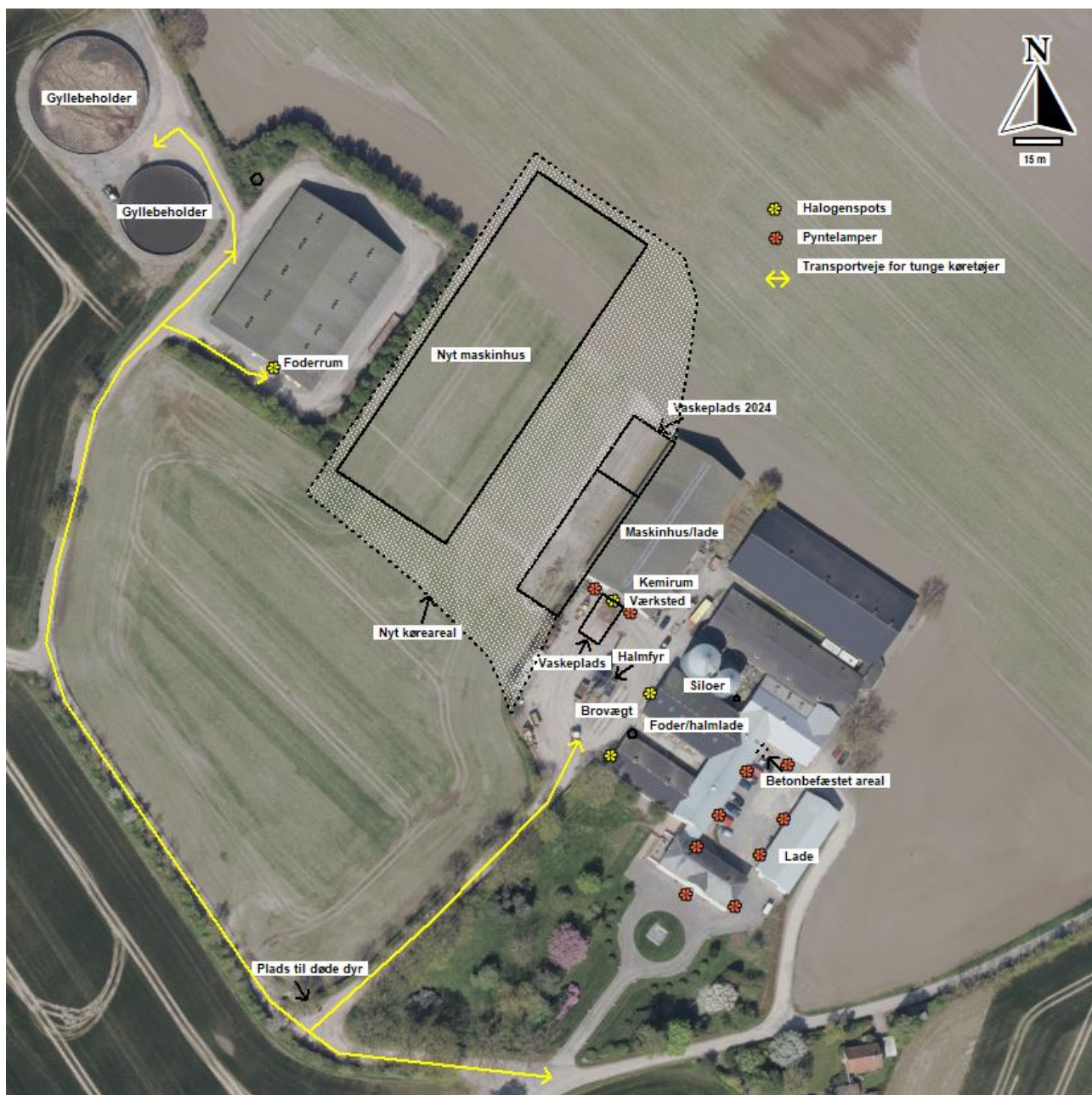
Nærmeste større husdyrbrug er svinebruget på Snogbæk Nederby 11 A ca. 500 m sydøst for husdyrbruget på Snogbæk Nederby 26 (målt fra centrum til centrum).

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, gyllepumpning og omrøring med traktorpumpe, tipning af korn i korngrav, foderfremstilling i foderlade (kværn og valse), kompressorer i værksted samt transport af dyr, gylle samt korn og foder mv. Se kort over støjklender mv. herunder. Foderfremstillingen sker automatisk hele døgnet rundt.

Alle stationære pumper er støjsvage elektriske pumper. Gyllebeholderen tømmes vha. gyllevogn med indbygget pumpesystem, som er meget lidt støjende.

Figur 9: Støjkloder (og udvendig belysning)

De eneste nye støjkloder, der kommer i forbindelse med det ansøgte, er aktiviteterne i maskinhuset og kørsler på de nye kørearealer. Maskiner mv. repareres fremadrettet inde i det nye værksted, og alt kørsel til og fra maskinhuset vil ske ad den sydvestligste kørevej (overkørslen ved pladsen til døde dyr).

Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Ansøger oplyser, at der aldrig er indkommet klager fra naboer over støj fra husdyrbruget.

Vurdering

Da de fleste aktiviteter sker inde i isolerede bygninger, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Det bemærkes, at det nye maskinhus etableres ca. 200 m fra nærmeste nabo.

Vurdering af støj i forhold til transport er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i de eksisterende kilder til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med det ansøgte. Kilder kan fx være ventilationsanlæg, foderanlæg, diverse maskiner og aktiviteter i maskinhuset.

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klos op ad anlæggene. De eneste rystelser, der eventuelt vil kunne opleves af omgivelserne, vil være, hvis beboelser ligger meget tæt på overkørsler, hvor der foregår trafik af gyllevogne, transporter af foder og dyr mv. Snogbæk Nederby 31 ligger tæt på den østligste kørevej på husdyrbruget. Denne benyttes i dag kun til personbiltransport. Når det nye maskinhus er etableret, vil personale parkere her, hvorfor vejen stort set ikke vil blive benyttet længere.

Se yderligere om transporter under punkt 3.8.6.

Vurdering

Med afstanden til naboer fra stationære og mobile kilder på selve husdyrbruget, vurderes det, at rystelser og vibrationer fra husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlige gener for omgivelserne.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Kørearealerne rundt omkring bygningerne og ved gyllebeholderne er primært grusbelagte. Kørearealerne i forbindelse med det nye maskinhus forventes at blive grusarealer eller med belægningssten. Støv vil primært forekomme ved transport på husdyrbrugets kørearealer samt i forbindelse med markdriften i meget tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter udkørsel af husdyrgødning mv., når der er behov for det.

Støv fra levering af foder er meget begrænset, idet korn tippes i korngrav i foderladen og foder blæses ind i fodersiloer inde i foderladen. Kornet kværnes og blandes med andre foderstoffer, blandes med vand i blanderkar og ledes ud i staldene gennem rørsystemer.

Der er overbrusningsanlæg i alle stalde til brug ved behov for køling af dyrene.

Der sker ingen ændringer i støvkilderne fra husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte.

Vurdering

Det vurderes, at afstanden til nabobeboelser er så stor, at der ikke vil kunne forekomme støvgener fra kørslen på kørearealerne rundt om husdyrbruget.

Det vurderes endvidere, at der ikke er problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i foderladen og ledes ud i staldene som vådfoder gennem lukkede rørsystemer. Overbrusning i staldene medvirker endvidere til at binde eventuelt støv fra foder og dyr.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Udendørs belysning fremgår af figur 9. Der er opsat udendørs belysning i form af pyntelamper og halogenspots. Halogenspots er opsat på sydenden af det store maskinhus/lade og på vestgavlne af Løbe-/drægtighedsstald (7) og foderladen. Pyntelamper styres automatisk vha. skumringssensor og timer. Halogenspots tændes og slukkes manuelt.

Lyspåvirkning af omgivelserne fra belysning inde i staldene eller de øvrige driftsbygninger, vil kun kunne oplyse nærområdet. Som beskrevet under 3.4.1 er indsynet til husdyrbruget delvist afskærmet af beplantning.

Ud over lyspåvirkning fra udvendig og indvendig belysning vil der forekomme lyspåvirkning fra køretøjer. Lastbiler og traktorer med lys holder kortvarigt ved stalde, foderlade, foderrum, fortanke og gyllebeholdere i

forbindelse med af- og påæsning. Fremadrettet vil der også kunne køre og holde køretøjer med lys på ved det nye maskinhus.

Vurdering

Hverken lysudslip via vinduer eller udvendig belysning vurderes at kunne genere naboer eller vejtrafik, dels pga. kildernes lysstyrke og placering, beplantninger samt afstanden til nærmeste naboer og veje. Lyspåvirkningerne vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke landskabsopfattelsen væsentligt negativt.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Ansøger oplever ikke problemer med skadedyr. Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Opbevaring af foder sker som beskrevet i siloer og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Fluer bekæmpelse ved indsættelse af rovfluelarver. Såfremt der trods anvendelse af rovfluer opstår fluegener, vil fluer blive bekæmpet med et godkendt middel. Husdyrbruget står selv for rottebekæmpelse. Rotter bekæmpes med klapfælder. Kommunen kontaktes hvis der konstateres tegn på rotteaktivitet. Der er pt opsat ca. 46 fælder fordelt rundt på husdyrbruget. Der opsættes yderligere fælder i forbindelse med maskinhuset.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transporter sker ad de fem overkørsler til vejen Snogbæk Nederby. Den østligste kørevej benyttes pt. primært til personbiltransporter. Kørevejen ind til stuehuset benyttes primært af beboere og gæster i stuehuset. Langt de fleste kørsler sker ad de vestligste overkørsler til dels det eksisterende maskinhus og sostaldene og til dels smågrisestalden og gyllebeholderne.

Når vil blive kørt til og fra det nye maskinhus i forbindelse med markbruget, så vil der altovervejende blive kørt ud til Osmark vej og videre herfra. Der ligger kun ca. 13 ha øst for husdyrbruget, hvor der er behov for at køre gennem Snogbæk Nederby for at servicere disse marker.

Så vidt muligt sker tunge transporter på hverdage og i dagtimerne ca. 7-18.

Ansøger er ikke herre over, hvornår slagteriet afhenter slagtedyr, biogasanlægget leverer afgasset biomasse og afhenter gylle og der leveres foder. Når der udbringes gylle og afgasset biomasse, køres der så vidt muligt over så få dage som muligt, for at holde eventuelle gener begrænset til så kort en periode som muligt.

Tunge transporter (ind og ud tælles som en transport)	Nudrift Antal/år	Ansøgt drift Antal/år
Indkørsel af foder (lastbil, kapacitet ca. 36 ton)	ca. 9	ca. 9
Indkørsel af korn (traktor og vogn, kapacitet til 20-25 ton)	ca. 100	ca. 100
Levering af polte (traktor og vogn, kapacitet op til ca. 80 stk.)	ca. 6	ca. 6
Afhentning af smågrise (traktor og vogn, kapacitet til ca. 450 stk. eller lastbil, kapacitet ca. 700 stk.)	ca. 90	ca. 90
Afhentning af slagtesøer (lastbil, kapacitet til ca. 50 søer)	ca. 45	ca. 45
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 60	ca. 60
Udkørsel af gylle (gyllevogn, kapacitet 31 ton)	ca. 276	ca. 276
Kørsel til/fra biogasanlæg (tankbil, kapacitet ca. 40 ton)	ca. 89	ca. 89

Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 40	ca. 40
Fyringsolie (tankbil)	ca. 25	ca. 25
Diesellole (tankbil)	maks. 1	maks. 1
Kørsel i forbindelse med eksisterende og nyt maskinhus	ca. 1.000	ca. 900
Afhentning af erhvervsaffald	ca. 4	ca. 12
Afhentning af dagrenovation	ca. 26	ca. 26
Maksimalt i alt	ca. 1.771	ca. 1.679

Tabel 10: Skønnede antal transporter

Halm står i markstakke på de omkringliggende marker, og der sker derfor normalt ingen transporter på offentlig vej.

Antallet af transporter i forbindelse med det nye maskinhus er et kvalificeret skøn. Antallet kan i praksis blive højere og lavere, fx afhængigt af udvidelse dyrket areal mv. Som tidligere beskrevet fungerer Snogbæk Nederby 26 allerede i dag som udgangspunkt for markbrugets drift. Alle markbrugets traktorer står derfor allerede på husdyrbruget, mens redskaber står fordelt på de andre ejendomme, som ejes af ansøger. Efter etableringen af det nye maskinhus samles alle maskiner og redskaber på Snogbæk Nederby 26.

Med den nuværende praksis med redskaber fordelt på andre ejendomme sker der det, at de i sæsonen køres til Snogbæk Nederby 26 for at blive klargjort og herefter køres der ud fra adressen. Efter sæsonen køres redskaberne mv. tilbage til opbevaringsstederne. Ved etablering af det nye maskinhus forventes antallet af transporter derfor at falde lidt.

Gylletransporter er skønnet ud fra normtalsproduktion af gylle (normtal 2023).

Ud over de skønnede tunge transporter, er der transporter i personbiler med personale, dyrlæge, diverse kontrollanter mv. i gennemsnit ca. 15 gange om dagen primært på hverdage.

Vurdering

Som nævnt sker de tunge transporter ad overkørslerne længst fra nærmeste nabo, og vejen over for naboen vil stort set ikke blive benyttet efter etableringen af det nye maskinhus, hvorfor gener i forhold til nærmeste nabo vil blive reduceret.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne (regulering af akseltryk, hastighedsbegrænsninger mv.). I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel.

Samlet set vurderes transporter til og fra husdyrbruget ikke at kunne medføre væsentlige gener for naboer.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres ved indkørslen til sostaldene og det eksisterende maskinhus. Pladsen er afskærmet ved beplantningen syd for grusvejen ind til smågrisestalden og gyllebeholderne. Søerne og andre større dyr lægges på spalter og er overdækket med en kadaverkap og smågrise opbevares i plastcontainere. Daka afhentes efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes via app på mobiltelefonen. Daka genanvender de døde til at fremstille bl.a. biobrændstof og biodiesel.

Vurdering

Pga. opsamlingspladsens placering kan ingen naboer eller forbipasserende blive væsentligt generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr. Opbevaringen af døde dyr vurderes derfor at være forsvarlig.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Da der er tale om et IE-brug, skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder, at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldet med det ansøgte.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg
Olie- og kemikalieaffald:			
Spildolie	Maskinhus	Marius Pedersen A/S	Kendes ikke
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Transporterer selv	Skodsbøl Genbrugsplads
Blyakkumulatorer	Maskinhus	Tages med til forretning, hvor ny købes	Varierer
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	Transporterer selv	Skodsbøl Genbrugsplads
Spraydåser	Maskinhus	Sonfor	Kendes ikke
Kanyler i særlig beholder	I kanyleboks i stalde – samles i maskinhus	Sonfor	Kendes ikke
Batterier – alle typer	Maskinhus	Sonfor	Kendes ikke
Fast affald:			
Lysstofrør mv.	Maskinhus	Sonfor	Kendes ikke
Jern og metal	Maskinhus	Reka Metal	Kendes ikke
Tomme olietromler	Maskinhus	Reka Metal	Kendes ikke
Diverse brændbart	I container i gårdspladsen	Sonfor	Kendes ikke
Tom medicinemballage	Afleveres som brændbart affald	Sonfor	Kendes ikke
Paller	Maskinhus	Tages retur af leverandør	(genbruges)
Pap og papir	I container i gårdspladsen	Sonfor	Kendes ikke

Tabel 11: Affaldshåndtering og mængder

Der er indgået aftale med Sonfor om afhentning af spraydåser, kanyler, batterier og lysstofrør mv. 2 gange om året. Der indgås en aftale for en mere omfattende løsning, hvor der stilles flere affaldscontainere til rådighed til flere fraktioner, så stort set alle affaldsfraktioner afleveres gennem Sonfor. Affald forventes fremadrettet afhentet en gang i kvartalet. Der etableres en samlet affaldscentral i det eksisterende maskinhus.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ. Det vurderes desuden, at affald fra husdyrbruget ikke har en væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af jordarealer og jordbund, samt at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er opstillet en 4.000 l og en 5.900 l dieselolietank i maskinhuset. Oletankene er anmeldt og registreret i BBR. 4.000 l tanken er dog geokodet til at stå på Møllevej 5, 6400 Sønderborg, hvor den er flyttet fra. Tankene står på fast bund, er hævet på ben og har påfyldningsalarm samt fyldepistol med automatisk stop.

Olieråvarer opbevares pt. i det eksisterende maskinhus. Det maksimale oplag er på 7-8 stk. 200 l tromler. Efter etableringen af det nye maskinhus, forventes olieoplaget flyttet hertil. Oletromlerne er placeret på spildbakker.

Der benyttes sæbe og desinfektionsmiddel ved vask af staldene. Midlerne opbevares i foderladen. Der opbevares maks. 2 x 500 l ad gangen.

Bekæmpelsesmidler opbevares i aflåst rum i det eksisterende maskinhus. Der er betongulv og intet gulvafløb i rummet.

Hvis der skulle opstå uheld på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori det er instrukser som følges ved uheld med olie og kemikalier.

3.9.4 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af afløbsplanen, se bilag 2.

Alt tagvand og overfladevand fra kørearealer gennem afløbsriste afledes i dag til rørledninger/dræn dels til det rørlagte vandløbssystem nr. 10 og dels til et delvis åbent vandløbssystem, der ikke er nummereret.

Der vil i forbindelse med byggeansøgningen blive ansøgt om ny udledningstilladelse til afledning af tagvand og overfladevand fra de nye befæstede arealer. Såfremt det er nødvendigt, etableres et forsinkelsesbassin til forsinkelse af overfladevandet fra det nye maskinhus og de nye kørearealer før tilløb til dræn/rørlagt vandløb. Kommunen bedes derfor komme med en tilbagemelding på, hvad udlederkravet i l/s/ha fra et eventuelt forsinkelsesbassin skal være.

Sanitært spildevand fra det nye maskinhus vil enten blive ledt til en lukket opsamlingstank eller alternativt vil der blive ansøgt om udledningstilladelse til at etablere en bundfældningstank med udledning til dræn/vandløb. Ifølge kommunens spildevandsplan, er der ikke fastsat nogen rensklasse for området. Vilkår i udledningstilladelsen vil blive efterkommet.

Aktiviteterne på de nye kørearealer vil udelukkende blive benyttet til transport og midlertidig opstilling af maskiner. Overfladevandet vil derfor som udgangspunkt ikke at være forurenet, og vil kun indeholde en begrænset mængde af støv- og jordpartikler. Se endvidere punkt 3.13.

Husdyrbruget forventer i foråret 2026 at etablere en ny vaskeplads i overensstemmelse med Vaskepladsbekendtgørelsen¹¹. Pladsen forventes at blive på ca. 15 m x 20 m. Da vaskepladsen etableres vest for det eksisterende maskinhus, er det ikke oplagt at aflede direkte til en af de eksisterende gyllebeholdere. Vaskepladsbekendtgørelsen foreskriver, at de eneste nedgravede tanke, der er tilladt til opbevaring af vand fra vaskepladser, er gyllebeholdere. Ifølge vejledningen til bekendtgørelsen afsnit 7.1.2 må man dog aflede vaskevand til en forbeholder til en gyllebeholder. Det antages derfor, at det vil være i overensstemmelse med Vaskepladsbekendtgørelsen at aflede til fortanken ved smågrisestalden. Her kan vandet fra vaskepladsen pga. terrænforholdene selv løbe gennem tætte rør til fortanken, hvorfra det pumpes over i en af gyllebeholderne.

Spildevand fra produktionen og regnvand fra udleveringsramperne ledes til gyllekanaler og videre til fortanke.

Sanitært spildevand fra stuehuset afledes fortsat til septiktank og videre til Alssund via det rørlagte vandløb Vandløbssystem nr. 10.

Der er redegjort for mængder af overfladevand til gyllebeholder i kapacitetsberegningen.

Hverken Vandløbssystem nr. 10 eller vandløbet vest herfor er målsat i vandområdeplaner 2021-2027¹².

Vurdering

Da husdyrbruget udleder tag- og overfladevand til helt eller delvist rørlagte vandløb, der udleder direkte til Als Fjord, og vilkår i den/de kommende nye udledningstilladelser vil blive overholdt, vurderes det, at der ikke vil kunne ske en væsentlig negativ påvirkning af hverken vandløb eller kystvand med det ansøgte.

3.10 BAT ammoniakemission (B9, C2, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre, beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og gyllebeholderen.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregninger i Husdyrgodkendelse.dk er indsat i efterfølgende tabeller.

¹¹ Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler BEK nr 1401 af 26/11/2018

¹² <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3280	632	3912
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3280	632	3912
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 12: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Løbe-/drægtighedsstald (7)	Søer, gøle og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Drægtighedsstald (4)	Søer, gøle og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Mellemstald (13)	Søer, gøle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Drægtighedsstald, løsgående (12)	Søer, gøle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Farestald (11)	Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	1,30
Drægtighedsstald, løsgående (9)	Søer, gøle og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,20
Fare- og poltestald (9)	Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,47 - 0,59 ^b	1,30
Drægtighedsstald, løsgående (6)	Søer, gøle og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Drægtighedsstald, løsgående (6)	Søer, gøle og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,70 - 0,87 ^b	1,30
Smågrisestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 13: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.11 Forslag til vilkår om bl.a. egenkontrol (B7)

Ingen forslag.

3.12 Klima (F4, F5f)

Husdyrbrug med dyrehold bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder, der bidrager til metanudskillelsen, og husdyrgødningen der bidrager til lattergas- og metan udskillelsen, mens CO₂-udledningen primært stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Som det beskrives under punkt 4.2.2 har husdyrbruget udskiftet en stor del af belysningen til LED-belysning, ventilatorerne er udskiftet til lavenergiventilatorer og cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømsparende typer.

Afgasning af en del af gyllen fra produktionen bevirker, at udvundet metan opsamles og nyttiggøres, samt at metanudledningen fra den efterfølgende opbevaring af den afgassede biomasse nedsættes væsentligt¹³.

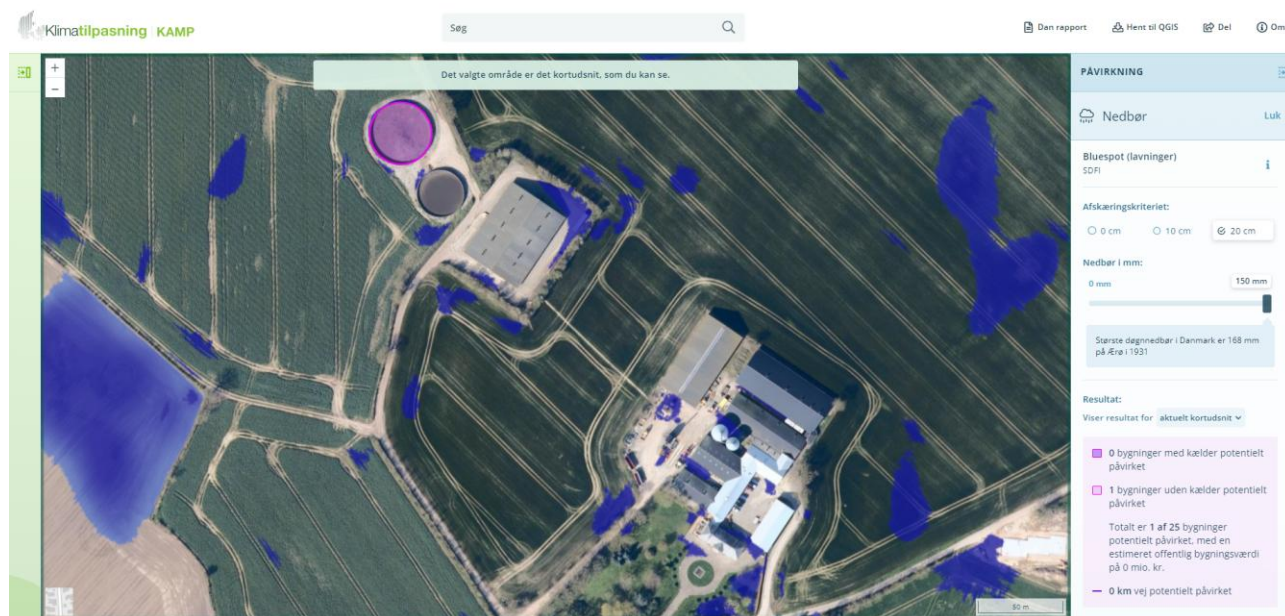
I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster eller grundvandsstigninger, der kan tænkes at påvirke husdyrbrug. Over de seneste 8 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 851 mm om året¹⁴.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 10 herunder fremgår de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved værste tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

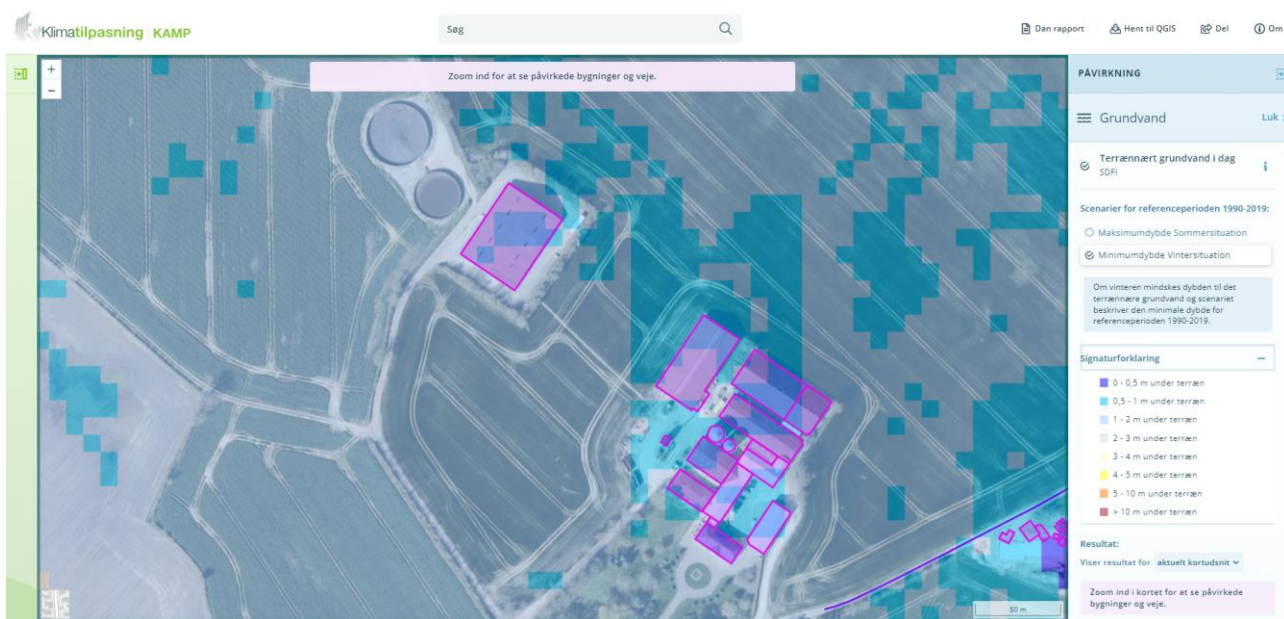
Figur 10: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af figur 11 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står forholdsvis højt, med en højde på 0,5-2 meter under terræn i vinterhalvåret. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholdere, hvorfor bundtømning af beholderen kun sker, når der ikke er risiko for at grundvandet står så højt, at det kan presse gyllebeholdernes bund op og medføre utætheder i gyllebeholderne. Gyllebeholderens sideelementer er gravet ca. 2 m ned under terræn. Der er omfangsdræn og inspektionsbrønd i forbindelse med den store gyllebeholder, som tjekkes forud for tømning. Hvis grundvandet står højere end gyllebeholdernes bunde, tømmes beholderne ikke længere end til grundvandsstanden.

¹³ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>

¹⁴ Årsnedbør 2014-2024 i Sønderborg Kommune jf. www.dmi.dk/vejarkiv

Figur 11: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljoeportal.dk

Vandløb og hav

Der er umiddelbart ingen risiko for, at husdyrbruget vil blive påvirket af oversvømmelse fra vandløb eller hav. Husdyrbruget ligger ca. 18-20 m over havoverfladen, hvorfor stigende havvandstigninger ikke forventes at kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 18-20 m over havets overflade og med ca. 700 m til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholderen, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

Ved løbende udskiftning til mere energieffektiv belysning, ventilatorer og cirkulationspumper mv. vurderes husdyrbrugets CO₂-udledning at være begrænset til et rimeligt niveau.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (B7, F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.16. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen er hængt op på opslagstavle i forrummet. Beredskabsplanen opdateres løbende.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle eller fx olie, kemikalier eller flydende handelsgødning. Gylleudslip vil kunne ske fx i forbindelse med overpumpning, ved brud på gyllebeholder ved påkørsel eller lignende. Stalde, gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderen hælder mod vest og nord. Hvis der sker udslip af gylle eller afgasset biomasse fra gyllebeholderne, vil gyllen/den afgassede biomasse kunne løbe til søen ca. 180 m nordøst for gyllebeholderne. Der skal derfor hurtigst muligt skubbes jord op i en vold, for at inddæmme udslippet og forhindre det i at løbe til søen. Herefter iværksættes opslugning/opgravning af den afgassede biomasse.

I forbindelse med afløbet fra de nye kørearealer i forbindelse med maskinhuset, etableres mulighed for at blokere afløbet i en brønd inden udløb i det rørlagte vandløb.

I beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med uheld med gylleudslip, og olie- eller kemikaliespild.

Vurdering

Som beskrevet vil gylle i tilfælde af overløb eller kollaps af gyllebeholder blive opdæmmet ved blokering af grøften og hurtigt fjernet. Kollaps af gyllebeholdere ses forholdsvis sjældent. Det vurderes derfor, at risikoen for væsentlig forurening i forbindelse med ulykker er meget begrænset.

Med hensyn til øvrige forhold på husdyrbruget vurderes disse ikke at kunne være til fare for menneskers sundhed, kulturarven eller miljøet.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten vurderes ikke at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Sønderborg Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Der er intet, der tyder på, at grise kan inficeres med Covid 19.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med godt 12 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse (i Flensborg Fjord) kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5 og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7. Med hensyn til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparametre og gener som beskrevet under punkt 3.8-3.9 er det nærmeste større husdyrbrug, svinebruget på Snogbæk Nederby 11 A ca. 450 m sydøst for Snogbæk Nederby 26 (målt fra centrum til centrum af stal-dene).

I følge de varslede ændringer af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen med hensyn til vurdering af samdrift, så er husdyrbruget på Snogbæk Nederby 26 ikke forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug pga. afstanden til disse (der er mere end 100 m til andre husdyrbrug, halvdelen af den ukorrigerede geneafstand

til enkelt beboelse fra Snogbæk Nederby 26 er på 82 m, og der er ca. 445 m mellem nærmeste stald og opbevaringsanlæg på nærmeste husdyrbrug, hvor ansøger har svineproduktion (Nørremøllevej 9).

De eneste tunge transporter, der sker mellem husdyrbrugene på Snogbæk Nederby 26 og Nørremøllevej 9 er transport af polte fra Nørremøllevej 9 til Snogbæk Nederby 26.

Vurdering

Pga. afstanden fra Snogbæk Nederby 26 til andre husdyrbrug mv., vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative gener for naboer i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr eller transporter.

Det vurderes endvidere, at der ikke kan være andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Kommunen har i forbindelse med indledende forespørgsel vurderet, at alternative placeringer af maskinhuset på Stenderup 5, Møllevej 5 og Osmark 10 ikke er hensigtsmæssige landskabeligt.

0-alternativet er, at husdyrbruget drives videre efter vilkårene fastsat i husdyrbrugets revurderede miljøgodkendelse med en maksimal årlig produktion af 850 årssøer og 29.750 35 smågrise til 30 kg.

Den generelle udvikling går mod større og mere effektive husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Hvis ikke husdyrbruget gives mulighed for at få en ny miljøgodkendelse til det nye maskinhus vil markbruget ikke kunne blive drevet så effektivt som muligt. Med det nye maskinhus kan frem- og tilbagekørsel i sæsonopstart/nedlukning undgås, og der er bedre mulighed for selv at foretage reparationer, når maskinerne opbevares på en ejendom med et værksted.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurdering i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkelig til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs-ejendom. Snogbæk Nederby 26 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i vejledningen, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. I vejledningen står desuden:

"Langt de fleste husdyrbrug vil desuden ligge på landbrugsejendomme. Det vil i sådanne tilfælde sjældent være nødvendigt, at det fremgår eksplicit af afgørelsen, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. De tilfælde, hvor kommunens vurdering vil kunne have selvstændig betydning, vil formentlig alene være, hvor der er tale om så omfattende byggeri, at det får industrilignende karakter, eller tilfælde hvor der er tale om byggeri til brug for små hobbybrug. Der kan dog også være andre husdyrbrug, i praksis navnlig minkfarme, på ejendomme uden landbrugspligt. Det forhold, at kommunen vurderer, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for ejendommens drift som landbrugsejendom, betyder ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes eller tillades. F.eks. vil der kunne være behov for at fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis der er tale om byggeri af industrilignende karakter."

Kommunen har i denne sag forespurgt Landbrugsstyrelsen, om de vurderer, at maskinhuset er erhvervsmæssigt nødvendigt for markbruget, og har fremsendt ansøgers redegørelse for behovet for et nyt maskinhus af den ansøgte størrelse. Landbrugsstyrelsen har udtalt: "Landbrugsstyrelsen umiddelbare vurdering er,

at det ny maskinhus' størrelse godt kan vurderes som erhvervsmæssigt nødvendig for landbrugsbedriften, jf. ansøgnings begrundelse og bedriftens størrelse." Redegørelsen er indsat i bilag 4. Siden redegørelsen blev udarbejdet, er markbrugets dyrkede arealer blevet øget.

Vurdering

Da maskinhuset skal benyttes til opbevaring af maskiner, mandskabsfaciliteter og maskinværksted mv. i forbindelse med driften af markerne i marbruget Bertram I/S, der i høstår 2026 omfatter et afgrødeareal på ca. 1.695 ha, vurderes maskinhuset at være erhvervsmæssigt nødvendige for husdyrbruget.

Med en ny miljøgodkendelse til frit at udnytte staldenes produktionsarealer inden for de valgte dyre- og gulvtyper er det nemmere at udnytte det eksisterende staldanlæg optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres.

4. Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 750 stipladser til årssøer.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Hvis ansøger ophører med husdyrproduktion på Snogbæk Nederby, er det enten fordi staldanlægget sælges, eller at husdyrproduktionen nedlægges helt. Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Ejendommen vil fortsat blive benyttet som udgangspunkt for markbrugets drift, og sandsynligvis vil gyllebeholdere og kornsiloer fortsat blive benyttet.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

4.2.1 BAT råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger vil bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt. Der fodres med to blandinger til søerne og tre blanding til smågrisene.

Med fasefodring er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt et niveau som muligt, uden det går ud over dyrenes tilvækst og ydelse.

Ud fra normtal fodres søer i gennemsnit med 1.520 foderenheder pr. årssø og smågrise fodres i gennemsnit med henholdsvis ca. 1,74 foderenheder pr. kg tilvækst. En foderenhed svarer ca. til 1 kg. Med en maksimal produktion af ca. 850 årssøer og 23.000 smågrise til ca. 30 kg i ansøgt drift vil det årlige foderforbrug (eksklusiv væske) ligge på op til ca. 2.215 ton.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal IE-husdyrbrug for at reducere kvælstofudskillelsen enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til forordningen om fodertilætningsstoffer¹⁵. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

¹⁵ EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilætningsstoffer

For at reducere fosforudskillelsen skal der anvendes enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt forordningen om fodertilsætningsstoffer, eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. Der må også benyttes en kombination af de nævnte teknikker.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 4.2.3.

Vurdering

Med fasefodring vurderes husdyrbruget at leve op til BAT for fodring.

4.2.2 Energiforbrug (B8, F1c,) og BAT-energi (C2)

Der anvendes primært el til ventilation, belysning, varmelamper, gyllepumper, foderanlæg og øvrige elektriske maskiner.

Opvarmning af stalde og stuehus sker vha. halmfyr.

Alle staldbygninger er isolerede.

Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilatorer bliver rengjort rutinemæssigt i forbindelse med vask af stalde, dvs. efter hvert hold smågrise samt hold søer i farestaldene. Drægtighedsstaldene vaskes efter hvert ugehold (dvs. 2-3 gange om året) og løbestalden normalt en gang om året. Rengøring af ventilationsanlæggene reducerer modstanden, og mindsker dermed strømforbruget.

Det meste af ventilation blev renoveret omkring 2014, så der nu er energibesparende EC-ventilatorer i de fleste af staldene. Ventilationssystemerne primært undertryksventilation samt over- og ligetryksventilation i enkelte stalde.

Husdyrbruget har udskiftet ca. 75 % af belysningen til LED-belysning. Ved behov for renovering af belysningen i de øvrige stalde, vil de resterende belysning blive udskiftet til LED-belysning eller tilsvarende energieffektiv belysning. Energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet, er et krav for stalde hvor der sker ændring eller udskiftning af eksisterende belysningsystem eller belysningsanlæg.

Cirkulationspumper udskiftes løbende til nye strømbesparende typer.

Lyset i staldene er tændt, når der arbejdes samt efter dyrenes behov. Staldene får desuden en del dagslys gennem vinduer. Belysningen er en blanding af timerstyret belysning samt belysning der tændes og slukkes manuelt.

Husdyrbrugets energiforbrug fremgår af nedenstående tabel (2024 forbrug).

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 250.000 kWh	ca. 255.000 kWh
Fyringsolie	maks. 100 l (suppleringsvarme i meget kolde perioder)	maks. 100 l (suppleringsvarme i meget kolde perioder)
Dieselolie	ca. 150.000 l	ca. 150.000 l
Halm til halmfyr	ca. 1.000 halmballer	ca. 800 halmballer

Tabel 14: Energiforbrug

Grunden til halmforbruget er skønnet til at falde i ansøgt drift, er at der i sommeren 2025 er etableret et nyt styringssystem i forbindelse med halmfyret, som forhåbentligt vil bevirke, at halmfyret kan drives mere effektivt.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges ligger et gennemsnitligt elforbrug eksklusiv gulvvarme på ca. 174 kWh pr årssø og 2 kWh pr. smågris 7-30 kg. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 204.000 kWh til dyreholdet alene. Hertil kommer forbrug til foderfremstilling, øvrige driftsbygninger samt forbrug i beboelsen.

Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elseskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Som det fremgår af ovenstående, ligger husdyrbrugets elforbrug tæt på normen, når man tager i betragtning, at der er tale om staldanlæg af lidt ældre/ældre alder.

Med isolerede stalde, lavenergiventilation og -belysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation, vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi (BAT-konklusion 1.6).

4.2.3 Vandressourcen og vandforbrug (B8) samt BAT-vand (C2)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for område med drikkevandsinteresser (almindelige, ikke særlige) men uden for indvindingsområder, indvindingsoplande, nitrutfølsomme og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder og områder med indsatsplaner for grundvand.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold og forbrug i beboelsen. Husdyrbruget forsynes med vand fra Vester Sottrup Vandværk.

Der er drikkenipler placeret i drikkekopper eller over krybber så vandspild ender i foderet. Stalde sættes i blød i koldt vand inden vask. Vask sker med højtryksrenser.

Der sker daglig inspektion af drikkevandssystemet for lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Husdyrbrugets vandforbrug fremgår af nedenstående tabel (2024 forbrug).

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug ansøgt drift
Forbrug af drikkevand og vaskevand i stalde	ca. 5.685 m ³	ca. 5.685 m ³
Vand til vask af maskiner samt fyldning af marksprøjte	270 m ³	270 m ³
Forbrug i stuehuset	150 m ³	150 m ³
Forbrug i nyt maskinhus	0 m ³	maks. 25 m ³
I alt	ca. 6.105 m ³	ca. 6.130 m ³

Tabel 15: Vandforbrug

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug på 6.200 liter pr. årssø og 143 liter vand pr. smågris (7,2-32 kg). Med den forventede produktion på maksimalt 850 årssøer og 23.000 smågrise til 30 kg giver et normtal for vandforbruget på ca. 8.559 m³ pr. år i ansøgt drift. Hertil skal lægges vandforbrug til marksprøjte, vask på vaskeplads og forbrug i stuehuset. Grunden til, at vandforbruget er mindre end normen er formodentlig, at der ikke har været fuld produktion i 2024.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, fortanke, kanaler og gyllerør mv. er etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Vurdering

Samlet set vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt for svineproduktionen.

I forhold til BAT-konklusionen (1.4) vurderes det, at der anvendes BAT i forhold til effektiv vandudnyttelse, idet der sker daglig overvågning af drikkevandssystemerne i staldene og øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage, der anvendes iblødsætning og vask med højtryksrensere samt der er vandbesparende drikkevandssystemer.

På baggrund af ovenstående, vurderes det, at husdyrbruget ikke har væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af grundvand.

4.2.4 Management og forholdet til BAT-konklusionen (C2)

Da husdyrbruget har mere end 750 stipladser til søer, er husdyrbruget omfattet af BAT-konklusionen for intensivt opdræt af fjerkræ og svin. BAT-konklusionen er delvis implementeret i dansk lovgivning i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Herunder er en kort redegørelse for husdyrbrugets anvendelse af BAT i forhold til BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af fjerkræ og slagtesvin. Tallene i parenteserne herefter henviser til BAT-konklusionerne.

Den generelle danske miljølovgivning, som gælder for alle husdyrbrug, og beskyttelsesniveauerne som skal overholdes i forbindelse med en godkendelse efter Husdyrbrugloven, sikrer, at der leves op til BAT. Husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem (1.1) samt en beredskabsplan (1.2). Dokumentationen for miljøledelsessystemet skal årligt fremsendes til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Godt landmandskab (1.2) sikres bl.a. en gennem ajourført beredskabsplan og dagligt opsyn med stald-, opbevarings- og foderanlæg. Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Denne gennemgås årligt og opdateres, når der sker ændringer. Dokumentation for gennemførte kontroller skal årligt fremsendes til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Husdyrbruget skal have udarbejdet oplæringsmateriale, som sikrer oplæring af personale i relevant miljølovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, planlægning af aktiviteter, beredskabsplanlægning- og styring, reparation og vedligeholdelse af udstyr. Endvidere skal husdyrbruget have en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget. Planen skal indeholde krav til regelmæssig kontrol af nedenstående anlæg (såfremt de enkelte anlæg findes på husdyrbruget):

- gyllebeholder (minimum årlig kontrol for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder)
- gyllepumper, -miksere, -separatorer og spredere
- forsyningssystemer til vand og foder
- varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf
- siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør)
- luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner) (ikke aktuelt)
- udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen
- maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dysse, som begge skal være i god stand

Såfremt kontrollen afdækker behov for reparation eller anden vedligeholdelse, skal dette iværksættes med det samme.

Ernæringsmæssig styring (1.3) sker gennem fasefodring. Fodring er beskrevet nærmere i punkt 4.21.

Det antages, at Miljøstyrelsen gennem fastsættelsen af BAT for ammoniakemission og udbringningsreglerne om N- og P-lofter har forholdt sig til de angivne kvælstof- og fosforudskillelser, der fremgår af BAT-konklusionen. Husdyrbruget skal årligt fremsende dokumentation for overholdelse af fodringskrav til kommunen, medmindre kommunen det pågældende år har været på tilsyn på husdyrbruget.

Minimering af emissioner fra spildevand (1.5) sikres bl.a. ved at gylle håndteres i et lukket system med tætte kanaler, fortanke, gyllerør og gyllebeholdere. Endvidere benyttes højtryksrensere ved rengøring, og der er vandbesparende drikkevandssystemer i staldene. Af regnvand tilledes der kun regnvand til gyllebeholder fra vaskepladser, ind- og udleveringsareal ved smågrisestalden samt det vand der falder i gyllebeholderne. Ved teltoverdækning vil dette blive reduceret.

Af de oplyste teknikker til reduktion af lugtemission benytter husdyrbruget, at gylle kun omrøres forud for udbringning af gylle/afgasset biomasse samt hyppig fjernelse af smågrisegylle fra stald til lager (1.9). Minimering af omrøring reducerer samtidigt ammoniakemissionen fra opbevaring af gylle.

Med husdyrbrugets indretning er der ikke markante støjkilder, som kan genere naboerne. De primære støjkilder er ventilation, brug af traktorpumpe og transport. Da der ikke har været problemer med støj til omgivelserne (klager), er der ikke udarbejdet en støjhandlingsplan (1.7).

Forebyggelse af emission til jord og vand sker gennem opbevaring og håndtering af gylle i stabile, tætte kanaler, rørsystemer, fortanke og gyllebeholdere. Gyllebeholderne er omfattet af gyllebeholderkontrolordningen. Endvidere inspiceres gyllebeholderen årligt i forbindelse med bundtømning. (1.11).

Da arealerne er bortforpagtet til markbruget, er det markbruget, der står for mark- og gødningsplanlægning samt overholdelse af de generelle regler i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Eftersom afgasset biomasse leveres i gyllebeholderen via påfyldestuds, gylle ledes fra stalde i lukkede systemer til fortanken, hvorfra biogasanlæggets tankbiler opsuger gyllen, og markbruget benytter udstyr med læssekran med tilbageløb til gyllebeholder eller automatisk afbrydning af påfyldning, er risikoen for spild i forbindelse med håndtering af gylle og afgasset biomasse meget begrænset.

Beregning af ammoniakemissionen (1.14) fra produktionen sker gennem ansøgningen om miljøgodkendelse i Husdyrgodkendelse.dk. Der leves op til BAT i forhold til ammoniakemission.

Årligt opgøres den faktiske husdyrproduktion på husdyrbruget i forbindelsen med gødningsregnskabet. Ud fra disse oplysninger kan ammoniakemissionen beregnes ud fra normtal fra Institut for Husdyrvidenskab ved Aarhus Universitet. Normtallene beregnes og udgives årligt. N- og P-udskillelsen beregnes direkte i gødningsregnskabet (1.15).

Generelt er der ikke problemer med støv i forbindelse med håndteringen af foderet, idet foder håndteres i lukkede siloer og foderrum, samt at der vådfodres og foderet ledes ud i staldene gennem rørsystemer. Der sker ingen monitoring eller beregning af støvemissionen, idet udgifterne ved måling og beregning ikke vurderes at være rimelig i forhold til den meget lille støvemission fra staldene (1.8).

Der er etableret overbrusnings- og iblødsætningsanlæg i alle stalde.

Der sker minimum årlig registrering af vand-, el- og brændstofforbrug. Der registreres antal indsatte, døde og leverede dyr samt indkøbte fodermængder. Gødningsproduktionen beregnes i gødningsregnskabet.

Der kommer ingen fast husdyrgødning fra husdyrbruget (1.10).

Der sker ingen forarbejdning af husdyrgødningen på husdyrbruget (1.12).

BAT i forhold til energi- (1.6) og vandforbrug (1.4) er beskrevet under punkt 4.2.2 og 4.2.3.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget benytter BAT i forhold til management.

5. Oplysninger om konsulenten (A4)

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. Ulla Refshammer Pallesen, Spiras, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 19 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen Siras og LandboSyd.

6. Konklusion

Som beskrevet i denne rapport overholder husdyrbruget på Snogbæk Nederby 26 beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak, dog overholdes lugt under undtagelsesreglen for lugt.

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte miljøgodkendelse af de eksisterende produktionsarealer på husdyrbruget på Snogbæk Nederby 26 samt etablering af et nyt maskinhus til markbruget Bertram I/S ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Sønderborg Kommune kan ved fastsættelse af driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

7. Referenceliste

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr. 1065 af 21/08/2025
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 1089 af 16/10/2024
3. <http://kort.plandata.dk/spatialmap?>
4. https://webkort.sonderborg.dk/spatialmap?profile=borger_kommuneplan23
5. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr. 927 af 28/06/2024
6. NBL = Naturbeskyttelsesloven
7. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf
8. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
9. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www2.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>
10. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
11. Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler BEK nr. 1401 af 26/11/2018
12. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
13. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/fakta-om-biogas/>
14. <https://www.dmi.dk/vejrkiv>
15. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om fodertilsætningsstoffer

8. Bilag

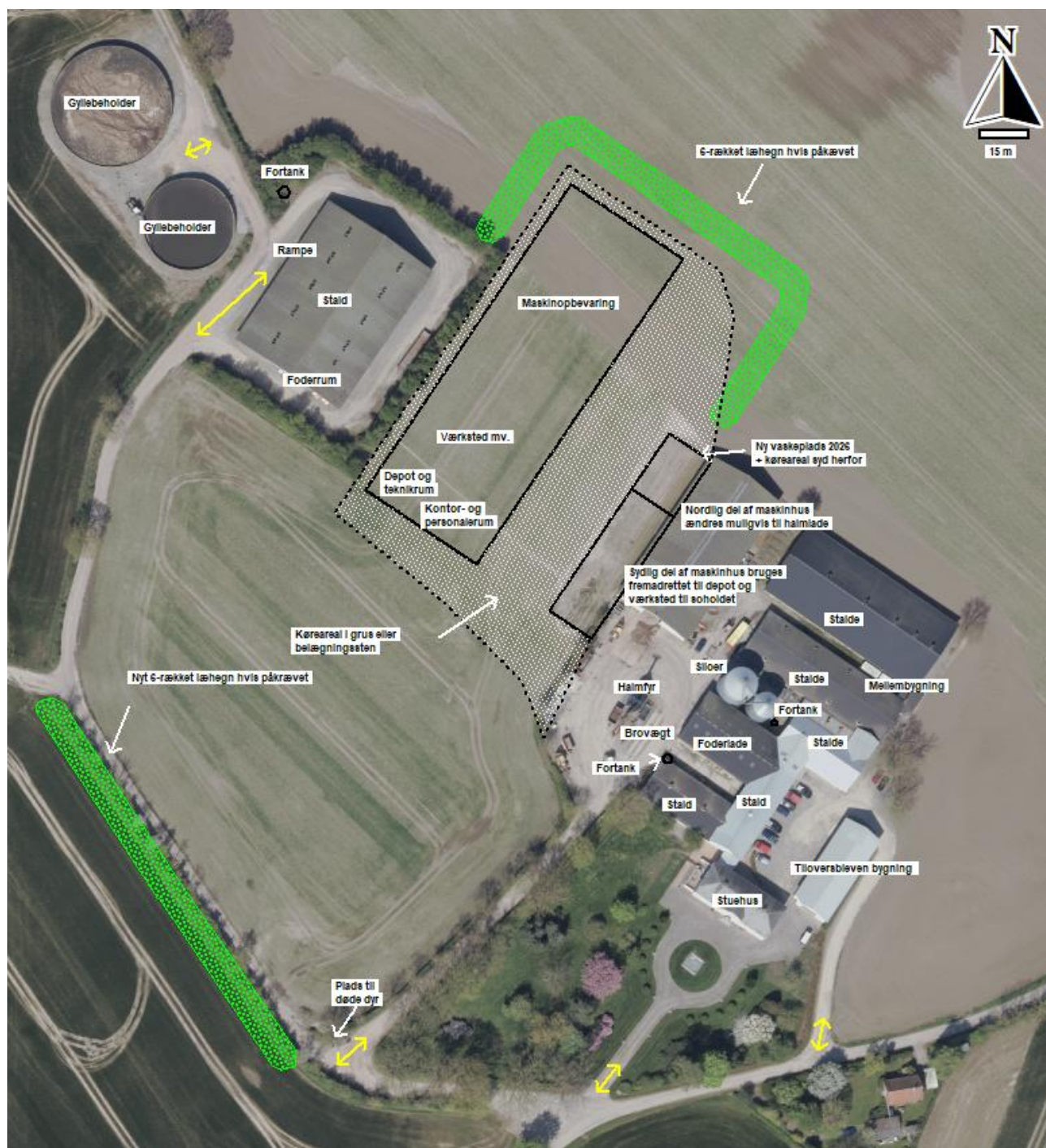
Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Afløbsplan

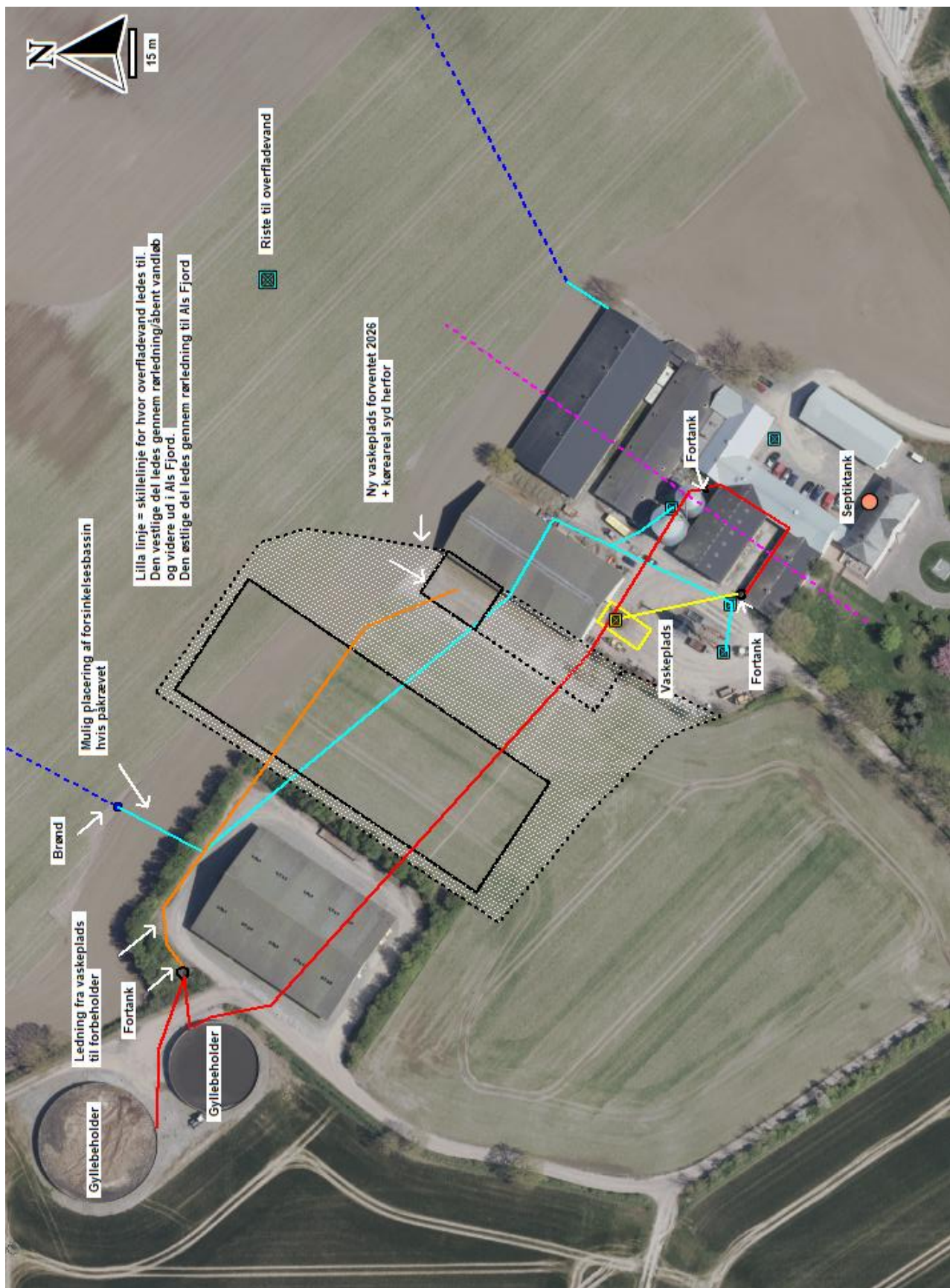
Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

Bilag 4: Redegørelse for behov for nyt maskinhus

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Afløbsplan

Bilag 3: Opgørelse af produktionsarealer

[illegible]

Bilag 4: Redegørelse for behov for nyt maskinhus

Til Sønderborg Kommune

Aabenraa, den 21. juni 2023

Redegørelse vedrørende nyt maskinhus med mandskabsfaciliteter på Snogbæk Nederby 28

Det nye maskinhus med mandskabsfaciliteter og maskinværksted mv. skal benyttes til opbevaring af maskinparken til servicering af markerne i markbruget Bertram I/S CVR-nr. 33534825. Markbruget ejes 50/50 af Hans Peter Staugaard Bertram og Lars Staugaard Bertram. Markerne i markbruget og bebyggede landbrugsejendomme ejet af Hans Peter og Lars Staugaard Bertram fremgår af nedenstående kortudsnit. Omdriftsarealet ligger på ca. 1.400-1.500 ha (svinger lidt fra år til år). De ejede ejendommers bygningssæt er markeret med stjerner. Snogbæk Nederby 26 er markeret med en grøn stjerne og de øvrige ejendommers bygningssæt er markeret med gule stjerner. Ejendommene er: Qsmark 10, Møllevej 5, Stenderup 5 og Gammelgård 10 i Sønderborg Kommune og Bygbjergvej 10 og 15A samt Kidingvej 42 og 60 i Aabenraa Kommune.

Kortudsnit over marker og ejendomme i bedriften (IMK 2022)

På kortet fremgår også forpagtede arealer. Arealtillægget til de enkelte ejendomme fremgår af www.kort.bbr.dk.

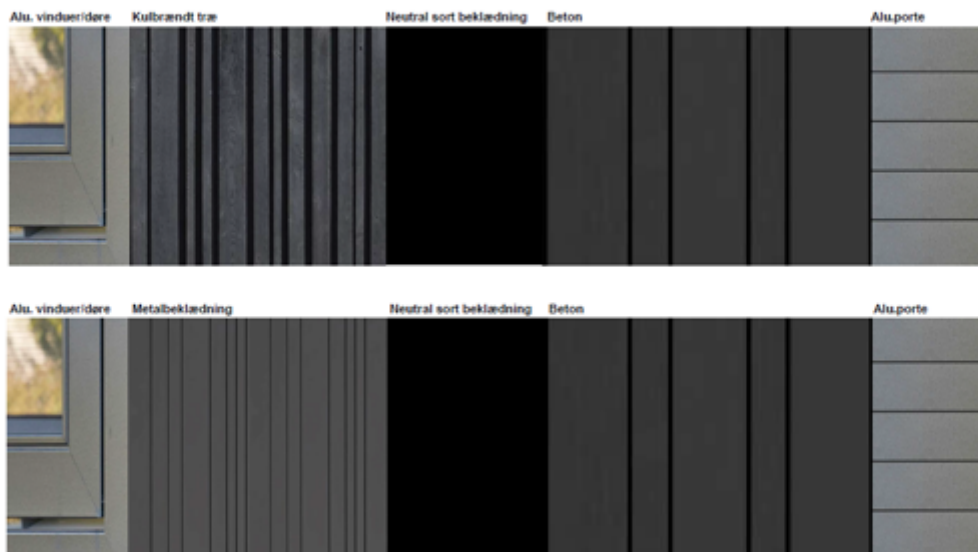
LandboSyd | tlf.: 7436 5000 | mail: info@landbosyd.dk | www.landbosyd.dk
Hovedkontor: Jens Terp-Nielsens Vej 13 | 6200 Aabenraa
Filialkontor: Munkehatten 1A th, 5220 Odense SØ

Det nye maskinhus mv, der skal servicere alle marker ønskes placeret centralt i det samlede ~~gødnings~~ driftsareal. Endvidere ønskes en placering, der er så lidt til gene for naboer mv. De mest centrale ejendomme er Snogbæk Nederby 26, ~~Osmark~~ 10, Stenderup 5 og Møllevej 5. Som det fremgår af kortudsnittet fra Plandata.dk ligger alle ejendomme inden for landskabelige udpegninger.

Stenderup 5 ligger tæt på motorvejen, hvorfor der ikke kan bygges nord for det eksisterende bygningssæt pga. vejbyggelinjen til motorvejen. Vest for bygningssættet er der ikke plads nok til maskinhuset. Placeres maskinhuset øst for bygningssættet vil der kun blive ca. 70 m til nærmeste nabobeboelse på Stenderup 7 fra maskinhuset, og kørevejen ligger kun ca. 50 m fra beboelsesbygningen.

Samlet set vurderes den bedste placering af en central bygning til servicering af markbruget at være placeringen på Snogbæk Nederby 26. Maskinhuset placeres som "huludfyldning" mellem smågrisestalden BBR 15 og maskinhuset BBR 14, som er henholdsvis ca. 10 m og 9 m høje, tættest smågrisestalden. Den ønskede kiphøjde er på 14 m. På ejendommen er desuden to ca. 15 m høje kornsiloer samt en godt 20 m høj skorsten til halmfyret. Bygningen vil således blive 4 m højere end den nærmeste bygning, men mindre end de højeste anlæg på ejendommen. Maskinhuset forventes opført med gavle i kulbrændt træ med brædder i varierede bredder eller metalbeklædning i varierende "bræddebredde" samt aluminiumsvinduer og -døre i mørk varm grå, langfacader i sort beton med mønster og aluminiumsporte i mørk grå farve og tag med pandeplader eller lignende i mørk grå farve.

Udklip fra skitseprojekt (vedlagt som bilag)

Med de ønskede materialer og farver vil det nye maskinhus mv. spille sammen med de hvide, grå og mørkegrå farver, som den nuværende ejendoms bygninger er opført i. Fremadrettet vil ejendommens bygningsmasse komme til at fremstå mere sammenhængende. Der kan eventuelt etableres beplantning nord og syd for maskinhuset i form af læhegn eller større solitære træer, så beplantningen kommer til at hænge sammen med beplantningen rundt om smågrisestalden. Maskinhuset vil således ikke komme til at fremstå som et fremmedelement i landskabet.

På nuværende tidspunkt køres der halm til Snogbæk Nederby fra 4 forskellige ejendomme. Efter etableringen af det nye maskinhus, ændres det eksisterende maskinhus (BBR 14) til halmlade, så der ikke længere behøves løbende at blive transporteret halm til halmfyret på Snogbæk Nederby 26. Halmen vil i stedet blive kørt direkte ind i bygningen fra markerne efter høst.

I kommunens screeningssvar står om erhvervsbyggeri i 2 etager. Der skal gøres opmærksom på, at maskinhuset kun opføres i et plan.

I forhold til beskyttelseslinjer kommer det nye maskinhus til at ligge indenfor skovbyggelinje til skovarealet nord for den nordligste gyllebeholder på Snogbæk Nederby 26. Da maskinhuset placeres mellem den eksisterende smågrisestald og det eksisterende maskinhus som ændres til halmlade, antages det, at der skal meddeles dispensation fra Skovbyggelinjen til opførelsen af maskinhuset, når den er erhvervsmæssig nødvendig for bedriften. Ifølge Karnovs bemærkninger til § 17 stk. 2 må det "antages, at der fortsat kræves dispensation fra skovbyggelinjen, hvis et byggeri alene er erhvervsmæssigt nødvendigt for en samlet landbrugsbedrift, men ikke for den pågældende landbrugsejendom under bedriften".

Der er udarbejdet en foreløbig indretningstegning for maskinhuset. I de sydligste ca. 10 m kommer der personalefaciliteter, kontor, mødelokale, depot mv. Herefter kommer ca. 30 m med værksted og

maskinopbevaring og i de resterende ca. 70 m vil der blive opbevaret maskiner. Mandskabsfaciliteter med wc, bad, omklædning mv. et er lovkrav. Værkstedet skal benyttes ved reparation af maskiner og vil endvidere blive benyttet til opbevaring af maskiner. Maskinparken til markbruget er pt følgende:

Maskintype mv.	Ca. længde i m	Ca. bredde i m	Areal i m ²
15 stk. Fendt traktorer	3	6	270
3 stk. rendegravere	3	6	54
3 stk. mejetærskere	4	10	120
3 stk. skærebord med vogn	3	15	135
2 stk. gyllevogne	3	12	72
2 stk. halmvogne	3	16	96
2 stk. gyllepumper	3	4	24
Vogn	3	14	42
Vogn	3	10	30
Vogn	3	7	21
Vogn	3	12	36
3 stk. pressere med samlevogne	3	12	108
Kornvogn	3	13	39
Kornvogn	3	12	36
2 stk. vogne	3	10	60
3 stk. vogne	3	8	72
2 stk. liftplove	3	4	24
Kæreplov	3	10	30
Såmaskine	3	10	30
Strigle	3	10	30
Terradisk	3	8	24
Tarria	3	8	24
Heva	3	3	9
3 stk. halmriver	3	3	27
Jordvogn	3	8	24
2 stk. sprøjter	3	8	48
Brakpudser	3	3	9
Spearhead	3	8	24
Tromle	3	6	18
Prolander	3	10	30
Gødningsspreder	3	3	9
Tim	3	12	24
Ekstra dæk			100
Diverse skovle til rendegraver			30
Såsæd og gødning			300
I alt			2.229
Behov for friareal ca. af 50 % af areal med maskiner			1.115
Minimum behov pt.			3.344
Areal i maskinhus og værksted	39,2	100	3.920

Som det fremgår af tabellen, er der behov for frirum omkring maskinerne for at kunne manøvrere rundt i maskinhuset, når de enkelte maskiner skal benyttes, samt frirum i forbindelse med reparationer i værkstedet. 50 % friareal vurderes at være et minimum friareal. Maskinparken er opgjort ud fra de

nuværende maskiner tilhørende bedriften. Der vil således senere kunne ske ændringer af maskinparken. Samlet set vurderes maskinhusets størrelse at passe til bedriftens arealer.

På sidste side er indsat en foreløbig indretningsplan for maskinhuset.

Ansøger er bekendt med, at maskinhuset kræver § 16 a miljøgodkendelse.

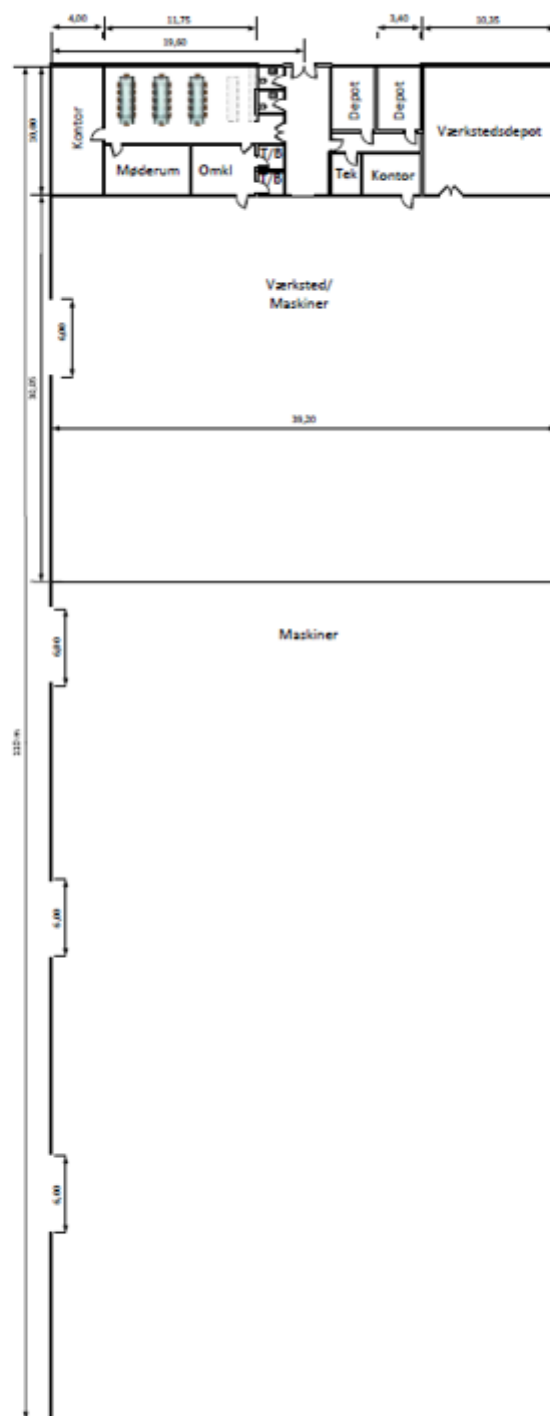
Inden produktionsarealerne i staldene opgøres og der indsendes en miljøgodkendelsesansøgning, ønskes en forhåndstilkendegivelse for, om ansøgningen vil blive imødekommet. Vi har foretaget foreløbige beregninger i Husdyrgodkendelse.dk som viser, at alle beskyttelsesniveauer kan overholdes. Ansøger er indstillet på, at etablere afskærmende beplantning for at få projektet gennemført.

Vi afventer at høre nærmere. Hvis der er behov for yderligere oplysninger, så er I velkomne til at kontakte undertegnede eller Hans Peter på 6013 9246.

Med venlig hilsen

Ulla Refshammer Pallesen
Miljørådgiver
6155 8262
upa@landboSyd.dk

LandboSyd | tlf.: 7436 5000 | mail: info@landbosyd.dk | www.landbosyd.dk
Hovedkontor: Jens Terp-Nielsens Vej 13 | 6200 Aabenraa
Filialkontor: Munkehatten 1A th, 5220 Odense SØ

